

Natuurbeheerplan Zeeland 2016 planwijziging 2018

Vastgesteld door Gedeputeerde Staten

op 25 september 2018

1. Inleiding

Het Natuurbeheerplan Zeeland bevat het provinciale beleid tot ontwikkeling en beheer van natuurgebieden en agrarische beheergebieden van het Natuurnetwerk Zeeland (voorheen EHS) en voor het agrarisch natuur- en landschapsbeheer van leefgebieden buiten het Natuurnetwerk Zeeland. Het Natuurbeheerplan Zeeland is een nadere uitwerking van het Omgevingsplan Zeeland en van de Provinciale Ruimtelijke verordening Zeeland en wordt, met het oog op de subsidieverlening natuur- en landschapsbeheer via het Subsidiestelsel Natuur en Landschapsbeheer (SNL), jaarlijks geactualiseerd. Daarbij worden ook verzoeken van eigenaren en/of beheerders behandeld.

Op 31 maart 2015 hebben Gedeputeerde Staten het thans geldende Natuurbeheerplan Zeeland 2016 vastgesteld. Dat Natuurbeheerplan is geënt op het nieuwe subsidiestelsel SNL 2016 en op het nieuwe bestuurlijke kader van het decentralisatieakkoord natuur. Sindsdien zijn enkele planwijzigingen doorgevoerd:

- Planwijziging 2015 (GS 22 september 2015)
- Kleine planwijziging agrarische leefgebieden 2016 (GS 29 maart 2016)
- Planwijziging natuurgebieden 2016 (GS 20 september 2016)
- Planwijziging agrarische leefgebieden 2017 (GS 11 april 2017)
- Planwijziging natuurgebieden 2017 (GS 19 september 2017)

Voor de uitvoering van het natuurbeleid in 2019 is een aantal gedetailleerde aanpassingen noodzakelijk. Daarin voorziet deze planwijziging.

Verzoeken tot wijziging van de begrenzing en beheertypen van natuur- en beheergebieden kunnen jaarlijks tot 1 april door eigenaren en/of beheerders worden ingediend. GS stellen de planwijziging van het Natuurbeheerplan jaarlijks in september vast, tijdig voor de openstellingen van de Subsidieverordening Natuur- en Landschapsbeheer 2016 (SVNL 2016) in oktober 2018 (agrarisch natuurbeheer) en november tot december 2018 (natuurbeheer) en voor de openstellingen van de Subsidieregeling kwaliteitsimpuls natuur en landschap (SKNL) met ingang van januari 2019. Bij deze planwijziging is informatie gebruikt van Staatsbosbeheer, Waterschap Scheldestromen, Poldernatuur Zeeland en diverse particuliere grondeigenaren.

Deze planwijziging betreft de volgende punten:

- 1- wijziging van de begrenzing van enkele bestaande en nieuwe natuurgebieden
- 2- wijziging van de status van enkele bestaande en nieuwe natuurgebieden
- 3- wijziging van beheertypen van enkele bestaande natuurgebieden
- 4- integrale herziening van de kaart natuurbeheertypen ambitie
- 5- wijziging van de begrenzing van het leefgebied Open akker
- 6- wijziging van de begrenzing van het leefgebied Open grasland
- 7- wijziging van de begrenzing van de leefgebieden Droge dooradering/Natte dooradering
- 8- wijziging van de begrenzing van de categorie Water
- 9- wijziging van de paragrafen 4.3, 4.4 en 4.5 voor het beheer van agrarische leefgebieden
- 10- technische correcties.

De planwijziging is voorbereid met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als opgenomen in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Kennisgeving van het ontwerpbesluit vond plaats via het provinciaal blad en via de provinciale website. De ontwerp planwijziging is vervolgens op de gebruikelijke wijze gedurende zes weken van 4 juni tot en met 15 juli 2018 ter inzage gelegd op het provinciehuis en op de gemeentehuizen in Zeeland. Gedurende de periode van

terinzagelegging kon een ieder naar keuze schriftelijk of mondeling zijn of haar zienswijze over de ontwerp planwijziging naar voren brengen. Bezwaar of beroep was op dat moment nog niet mogelijk. Eerst na vaststelling van de planwijziging, in september, kunnen degenen die een zienswijze naar voren hebben gebracht - en zij die redelijkerwijs niet verweten kan worden geen zienswijze te hebben ingediend - beroep instellen bij de rechtbank Zeeland-West-Brabant.

Er zijn negen zienswijzen ontvangen. Deze hadden betrekking op begrenzing en status van enkele bestaande en nieuwe natuurgebieden, beheertypen en ambitietypen van enkele bestaande en nieuwe natuurgebieden en op de begrenzing van de agrarische leefgebieden van open grasland, open akker, droge dooradering en natte dooradering. De Provinciale Commissie voor de Groen ruimte (PCGR) heeft op 30 augustus positief geadviseerd op de concept antwoordnota. De zienswijzen en het advies van de PCGR zijn verwerkt in een separate antwoordnota. De wijzigingen naar aanleiding van zienswijzen en advies zijn verwerkt in de definitieve planwijziging.

De planwijziging is van toepassing op de aanvraagperiodes voor subsidies SVNL en SKNL in 2019. De digitale kaarten van het Natuurbeheerplan worden hiertoe landelijk aangeleverd in de vorm van een IMNA database en op het Portaal Natuur en Landschap geplaatst. De definitieve IMNA database wordt uiterlijk 1 oktober 2018 door de provincie aan GBO-provincies opgeleverd.

De definitieve kaarten bij deze planwijziging kunnen vanaf medio oktober in detail worden bekeken via de Atlas van Zeeland op de provinciale website in de kaarten: 'natuurnetwerk2019', 'natuurbeheertypen2019', 'natuurbeheertypen ambitie 2019', 'leefgebied open akker 2019', 'leefgebied open grasland 2019', 'leefgebied droge dooradering 2019', 'leefgebied natte dooradering 2019' en 'categorie water 2019'. De Atlas van Zeeland is te raadplegen op: https://kaarten.zeeland.nl/map/natuur_landschap

2. Planwijzigingen

2.1 Wijziging van de begrenzing van enkele bestaande en nieuwe natuurgebieden van het Natuurnetwerk Zeeland

Op basis van informatie van enkele natuurbeheerders/grondeigenaren worden enkele percelen bestaande natuur als zodanig opgenomen op de kaart van het Natuurnetwerk Zeeland. Het betreft terreinen in de Schotsman, de Westenschouwse Inlaag, en op de Noordplaat in het Krammer-Volkerak. Bij de Schotsman en de Westenschouwse Inlaag worden enkele stukken reeds bestaand natuurgebied toegevoegd aan de kaart van het Natuurnetwerk zodat de kaart weer up to date is. De Noordplaat maakt, als onderdeel van het Krammer-Volkerak, reeds deel uit van het Natuurnetwerk Zeeland maar was, als eiland niet apart zichtbaar op de kaart. Daarin voorziet de planwijziging. De betreffende gebieden zijn weergegeven in tabel 3.1 en kaartbijlage 3.2.1.

Op basis van informatie van enkele natuurbeheerders/grondeigenaren worden voorts ook enkele vlakken bestaande natuur geschrapt van de kaart van het Natuurnetwerk Zeeland. Het betreft een begrenzing op het eiland Neeltje Jans en een begrenzing aan de Isabellaweg te IJzendijke. De begrenzing bestaande natuur op Neeltje Jans overlapt met een opslagdepot dat als zodanig al sinds de aanleg van de stormvloedkering in gebruik is. De begrenzing van deze overlap is kennelijk niet terecht en wordt geschrapt. De begrenzing aan de Isabellaweg betreft een onnauwkeurige intekening van het Natuurnetwerk van 0,14 ha. Een kleine strook grond die al jaren als landbouwgrond in gebruik is, is ten onrechte opgenomen als bestaande natuur. Deze strook wordt op verzoek van de eigenaar geschrapt. Tot slot wordt ook een erf met schuur op de Schotsman geschrapt als bestaande natuur. Het betreft een onnauwkeurigheid van de kaart die wordt gecorrigeerd.

De betreffende gebieden zijn weergegeven in tabel 3.1 en kaartbijlage 3.2.1.

Op basis van informatie van enkele natuurbeheerders/grondeigenaren wordt ook een enkel perceel nieuwe natuur als zodanig opgenomen op de kaart van het Natuurnetwerk Zeeland. Het betreft een perceel aan de Oude Veerse weg. Met deze opname krijgt het bestaande natuurgebied aan de Oude Veerse weg een, geografisch gezien, logische afronding en wordt het, ecologisch gezien, robuuster. Dit betekent een impuls voor de aanwezige natuurwaarden, in het bijzonder voor de hier reeds broedende akker- en weidevogels en voor de hier reeds overwinterende watervogels en steltlopers. Het gebied is 5,85 ha. groot. Deze uitbreiding nieuwe natuur verevend door het schrappen van dezelfde oppervlakte nieuwe natuur elders in het natuurnetwerk. Het betreffende gebied is weergegeven in tabel 3.1 en kaartbijlage 3.2.1.

Ook worden twee percelen nieuwe natuur herbegrensd. Het gaat om percelen aan de Vijfhoek bij Groot Eiland. Deze percelen zijn bij een kleine planwijziging van het Natuurbeheerplan in 2017 abusievelijk uit de begrenzing gehaald. Het was in eerste instantie wel de bedoeling deze percelen te schrappen, om zo de toevoeging van ecologisch gezien meer waardevolle percelen nieuwe natuur op Walcheren toe te voegen. Het cluster percelen aan de Vijfhoek bleek echter te klein en er is uiteindelijk een cluster percelen aan de Klein Cambrondijk (eveneens bij Groot Eiland) gevonden dat wel van voldoende grootte was en ook een logischer begrenzing kende. Verzuimd is toen de percelen op de Vijfhoek terug als nieuwe natuur op de kaart te zetten. Die fout wordt nu hersteld. Het betreffende gebied is weergegeven in tabel 3.1 en kaartbijlage 3.2.1.

Omdat elders in Zeeland hectares nieuwe natuur aan het Natuurnetwerk Zeeland zijn toegevoegd (zie hiervóór) moet een ongeveer even groot aantal hectares elders worden geschrapt. Dit is nodig om de provinciale ontwikkelopgave nieuwe natuur in balans te

houden. Het betreft een perceel aan de Grote Putting (0,16 ha.) en een perceel op het Groot Eiland (8,8 ha.)

Het perceel aan de Grote Putting heeft geen goede aansluiting bij de Grote Putting en leent zich niet goed voor ontwikkeling van weidevogelgrasland.

Het perceel op het Groot Eiland is gelegen aan de Havikdijk. Vanwege de hoge en droge ligging en de gunstige landbouwkundige condities wordt dit perceel als minst geschikt voor natuurontwikkeling beschouwd.

Met het schrappen van 8,96 ha. nieuwe natuur wordt de ontwikkelopgave op de kaart van het Natuurnetwerk in overeenstemming gebracht met de werkelijke provinciale resterende ontwikkelopgave. Daarbij wordt tevens een bijdrage geleverd aan de instandhouding van het areaal goede landbouwgrond in de provincie.

De ligging van de te schrappen percelen is weergegeven in tabel 3.1 en kaart bijlage 3.2.1.

Voor meer details kan men de Atlas van Zeeland raadplegen (kaart natuurnetwerk2019)

De kaarten 8.1 a t/m g van het Natuurbeheerplan Zeeland 2016 worden op deze punten gewijzigd.

2.1 Wijziging van de status van enkele bestaande en nieuwe natuurgebieden

Sinds de vaststelling van de vorige planwijziging van het Natuurbeheerplan Zeeland in 2017 zijn enkele nieuwe natuurgebieden ontwikkeld en daarbij omgevormd van landbouw in natuurgebied. De status nieuwe natuur van deze gebieden wordt gewijzigd in bestaande natuur. Het betreft onder andere de Strijdersgatpolder te Cadzand, Ganzenreservaat te Nisse, Groote Gat te Oostburg, Steenovens te Axel, Braakman fase II, Weitjes Burgh te Burgh-Haamstede, Canisvliet te Westdorpe, Bosje van Klompe te Sint Philipsland en De Grote Putting te Hengstdijk. De gebieden zijn weergegeven in tabel 3.1 en op kaart bijlage 3.2.2.

Met de gerealiseerde nieuwe natuurgebieden wordt de ontwikkelopgave nieuwe natuur in 2018 met circa 30 ha verlaagd. De ontwikkelopgave nieuwe natuur bedraagt:

1-1-2018 940 ha

1-1-2019 910 ha verwachting na voltooiing projecten in 2018

31-12-2019 867 ha prognose na voltooiing projecten in 2019

Voor meer details kan men de Atlas van Zeeland raadplegen (kaart natuurnetwerk2019)

De kaarten 8.1 a t/m g van het Natuurbeheerplan Zeeland 2016 worden op dit punt gewijzigd.

2.2.3 Wijziging van beheertypen van enkele natuurgebieden van het Natuurnetwerk Zeeland

Op basis van informatie van eigenaren/beheerders worden enkele wijzigingen doorgevoerd in de aanduiding van beheertypen voor enkele natuurgebieden. De informatie is onder andere afkomstig uit de monitoring en kwaliteitsbeoordelingen die de afgelopen jaren in de natuurgebieden hebben plaatsgevonden. De beheertypen worden daarbij in overeenstemming gebracht met de werkelijke situatie. Het betreft onder andere percelen aan de Hoge en Lage Zoom te Burgh-Haamstede, Groote dulper te Terneuzen, Landgoed Ter Hooge te Middelburg, Grote Putting te Hengstdijk, de Strijdersgatpolder te Cadzand, Ganzenreservaat te Nisse, Groote Gat te Oostburg, Steenovens te Axel, Braakman fase II, Weitjes Burgh te Burgh-Haamstede, Canisvliet te Westdorpe, Bosje van Klompe te Sint Philipsland. De betreffende gebieden zijn weergegeven in tabel 3.1 en kaart bijlage 3.2.3.

Voor meer details kan men de Atlas van Zeeland raadplegen (kaart natuurbeheertypen2019)

De kaart 8.2 van het Natuurbeheerplan Zeeland 2016 wordt op deze punten gewijzigd.

2.3 Integrale wijziging natuurbeheertypen ambitie

De kaart met de natuurbeheertypen ambitie (kaartbijlage 8.3 van het Natuurbeheerplan Zeeland 2016), kortweg de 'ambitiekaart', toont de gewenste natuurbeheertypen van het Natuurnetwerk Zeeland. De kaart is ten behoeve van het eerste Natuurgebiedsplan Zeeland, de voorloper van dit het huidige Natuurbeheerplan Zeeland, in 2000 tot stand gekomen op grond van inventarisatiegegevens flora, fauna en milieu in de periode 1980-2000. Inmiddels is er, op grond van ervaringen van de beheerders en op grond van monitoring veel nieuwe informatie over de ontwikkeling en potenties van de natuurgebieden beschikbaar. In de loop der jaren zijn ook vele kleine wijzigingen in de kaarten van het Natuurbeheerplan doorgevoerd waardoor de samenhang van de ambitiekaart is verminderd en waardoor een integrale herziening nu dringend nodig is. Deze herziening is met name ook van belang omdat de ambitiekaart dient als toetsingskader voor de ontwikkeling van als nieuwe natuur begrensde gebieden die de komende jaren zullen worden ingericht en in beheer genomen. Voorts is de kaart ook van belang als toetsingskader voor subsidie kwaliteitsverbetering van bestaande natuurgebieden. De natuurbeheertypen ambitie worden integraal herzien.

Bij de herziening zijn de volgende uitgangspunten gevolgd:

- de natuurbeheertypen ambitie in bestaande natuurgebieden die vallen onder de SNL-subsidie zijn in beginsel gelijk aan de actuele natuurbeheertypen zoals deze via de SVNL/SVNL2016 beschikkingen in beheer zijn. Alleen in natuurgebieden waar de kwaliteit moet worden verbeterd kan een ander/hoger ambitietype aan de orde zijn. Bij het vaststellen van de natuurbeheertypen voor natuurgebieden onder de SNL is reeds overwogen welke natuurkwaliteit in het gebied aanwezig is of kan worden bereikt op de korte termijn. Voor de natuurgebieden met een SVNL/SVNL2016 beschikking vormen deze natuurbeheertypen daarom ook de basis voor de nieuwe ambitie kaart;
- de natuurbeheertypen ambitie in bestaande natuurgebieden zónder SVNL/SVNL2016 beschikking moeten logisch aansluiten bij de ambitietypen in de bestaande natuurgebieden mét SVNL/SVNL2016 subsidie;
- de natuurbeheertypen ambitie in nieuwe natuur dienen te worden afgestemd op de terreincondities die kunnen worden gerealiseerd en minder op de natuurkwaliteit die hier in het verleden aanwezig was. Als bekend is dat de optimale milieucondities niet kunnen worden bereikt, wordt een realistisch natuurbeheertype ambitie vastgesteld;
- in grote natuurgebieden zoals de getijdewateren, de afgesloten zeearmen, de duinen van Schouwen en Walcheren en sommige krekengebieden blijft, op de langere termijn, een grootschalig en extensief natuurbeheer op grond van de beheertype N01.01 Zee en wad, N01.02 Duin- en kwelderlandschap en N01.03 Rivier- en moeraslandschap gewenst. Dit biedt de beste waarborgen op een effectief en efficiënt beheer en op duurzaam behoud van de kwaliteit van deze gebieden. Vanwege de nog aanwezige versnippering en de ontoereikende milieucondities wordt hier thans, op grond van de natuurbeheertypenkaart, nog een intensief en kleinschalig beheer gevoerd en zijn soms herstelmaatregelen noodzakelijk. Het is de bedoeling dit kleinschalige, intensieve beheer in deze grote natuurgebieden geleidelijk aan te extensiveren tot grootschalig beheer. De huidige grootschalige ambitietypen die eerder aan deze gebieden zijn toegekend blijven daartoe van kracht maar treden pas in werking wanneer de milieucondities op niveau zijn en de versnippering is opgeheven. Tot die tijd blijven de kwetsbare beheertypen N09.01 Schor en kwelder, N08.03 Natte duinvallei, N08.04 Duinheide, N10.02 Vochtig hooiland en N12.04 Zilt en overstromingsgrasland gehandhaafd op de ambitiekaart. Voor gebieden waar nu al

duidelijk is dat de gewenste milieuecondities voor grootschalige natuur onmogelijk kunnen worden behaald wordt het grootschalige beheertype vervangen door de meer kleinschalige natuurbeheertypen. Dit leidt ertoe dat de ambitie grootschalige natuur voor het Groot Eiland komt te vervallen en voor Kop van Schouwen en Manteling van Walcheren worden ingeperkt.

- het ambitietype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland blijft alleen van toepassing binnen de reeds begrensde weidevogelkerngebieden
- de ambitie voor bosgebieden blijft gericht op natuurlijke bostypen en niet op bostypen met productie N16.01-N16.04.

Op kaart bijlage 3.2.4 is globaal te zien voor welke natuurgebieden de natuurbeheertypen ambitie worden gewijzigd.

Voor meer details kan men de Atlas van Zeeland raadplegen (kaart beheertypenambitie2019)

De kaart 8.3 van het Natuurbeheerplan Zeeland 2016 wordt op deze punten gewijzigd.

2.4 Wijziging begrenzing leefgebied Open akker

Op basis van informatie van Poldernatuur Zeeland wordt de begrenzing van het leefgebied Open akker voor een aantal percelen vergroot. Het betreft akkerbouwpercelen die, op grond van vogelinventarisaties, van belang zijn voor akkervogels. Het betreft percelen in de volgende gebieden:

- rondom het ganzenreservaat De Poel in de Zak van Zuid-Beveland in verband met uitvoering van de plannen van de samenwerkende gebiedspartijen.
- rondom Saeftinge in Oost-Zeeuws-Vlaanderen in verband met uitvoering van de plannen van de samenwerkende gebiedspartijen.
- rondom Völckerdorp in Oost-Zuid-Beveland en Poortvliet en Oud-Vossemeer op Tholen. Dit zijn kansrijke beheergebieden in samenwerking met West-Brabant.
- rondom Meliskerke in verband met resultaten van de beheermonitoring.
- verder enkele detailwijzigingen op diverse plaatsen aansluitend aan bestaand leefgebied.

De betreffende gebieden zijn weergegeven in kaart bijlage 3.2.5.

De gewijzigde begrenzing is in detail te bekijken op de kaart Leefgebied Open akker 2019 van de Atlas van Zeeland.

De kaart 8.5.1 van het Natuurbeheerplan Zeeland 2016 wordt op dit punt gewijzigd.

2.5 Wijziging begrenzing leefgebied Open grasland

Op basis van informatie van Poldernatuur Zeeland en natuurorganisaties wordt de begrenzing van het leefgebied Open grasland in de Sint Laurensse weihoek (Walcheren) voor een aantal percelen vergroot. Het betreft percelen die, op grond van vogelinventarisatie, van belang zijn voor weidevogels.

Daarnaast worden alle percelen 'nieuwe natuur' die liggen binnen de zes Zeeuwse weidevogelgebieden die begrensd zijn als leefgebied open grasland, toegevoegd aan het leefgebied. Het is de bedoeling dat deze percelen uiterlijk in 2028 zijn omgevormd tot natuurgebied. Het is gewenst om in de tussenliggende jaren op deze percelen agrarisch natuurbeheer uit te voeren. Dit beheer moet dan wel gericht zijn op het bereiken van het uiteindelijke streefbeeld van het gebied in 2018. Over de omvorming van deze percelen

dienen, in het kader van de subsidieverlening, nadere afspraken te worden gemaakt met Poldernatuur Zeeland resp. de eigenaren die hiervoor belangstelling hebben.

De betreffende gebieden zijn weergegeven in kaart bijlage 3.2.6.

Voor meer details kan men de Atlas van Zeeland raadplegen (kaart Leefgebied Open grasland 2019).

De kaart 8.5.2 van het Natuurbeheerplan Zeeland 2016 worden op dit punt gewijzigd

2.6 Wijziging begrenzing leefgebieden Droge dooradering en Natte dooradering

Op basis van informatie van Poldernatuur Zeeland wordt de begrenzing van de leefgebieden droge- en natte dooradering voor een aantal percelen met internationale soorten vergroot. Het betreft de heggen uit het project D'Aegen op Walcheren. Deze heggen liggen min of meer aangrenzend aan bestaand leefgebied. Verder wordt er een bloemdijk aan het leefgebied droge dooradering toegevoegd en wordt de Groote Dulper bij Zaamslag aan het leefgebied natte dooradering toegevoegd.

De betreffende gebieden zijn weergegeven in kaart bijlage 3.2.7.

Voor meer details kan men de Atlas van Zeeland raadplegen (kaart Leefgebied droge dooradering 2019 en Leefgebiednatte dooradering 2019).

De kaart 8.5.2 van het Natuurbeheerplan Zeeland 2016 wordt op dit punt gewijzigd.

2.8 Wijziging begrenzing Categorie water

In 2017 is het poldergebied op Tholen met Sint Philipsland, op verzoek van het waterschap Scheldestromen, begrensd als categorie water. In het begrensde gebied kunnen akkerranden langs waterlichamen met subsidie uit productie worden genomen, waardoor deze dienst kunnen doen als habitat voor akkernatuur (akkervogels, insecten) en als rijstrook/wendakker voor landbouwwerktuigen. Naast natuurwinst wordt ook milieuwinst geboekt, aangezien drift van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen naar het water hierdoor wordt geremd.

De begrenzing van de categorie water wordt, op verzoek van het waterschap, uitgebreid naar het poldergebied van de hele provincie. Hiermee wil het waterschap de ontwikkeling van agrarisch waterbeheer langs waterlichamen in de hele provincie bevorderen, bijvoorbeeld door middel van akkerranden of door bodemverbetering of door vasthouden water op akkerland. Het Waterschap zal aan de hand van een systeemanalyse duidelijk maken welke activiteiten waar kansrijk zijn, zodat activiteiten gericht kunnen worden ingezet. De nieuwe begrenzing van de categorie water is te zien in bijlage 3.2.8.

De gewijzigde begrenzing van de categorie water is in detail te bekijken op de kaart Categorie water 2019 op de Atlas van Zeeland.

De kaart 8.5.5 van het Natuurbeheerplan Zeeland 2016, voor het eerst vastgesteld in de planwijziging 2017, wordt op dit punt gewijzigd.

2.7 Wijziging paragraaf 4.3, 4.4 en 4.5 (beleidsregels en koppeltabel agrarische leefgebieden)

Paragraaf 4.5 van het Natuurbeheerplan Zeeland 2016 bevat een tabel met toegestane beheerfuncties en clusters van beheeractiviteiten per agrarisch leefgebied. Hiermee wordt gestuurd op specifieke activiteiten per leefgebied.

De invoering van het nieuwe stelsel Agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb) is landelijk geëvalueerd. Eén van de uitkomsten die in deze planwijziging wordt doorgevoerd, is een verdere vereenvoudiging van de zogenaamde koppeltabel die in paragraaf 4.5 is opgenomen. De paragrafen 4.3 (doelenkader) en 4.4 (streefbeeld) krijgen hierdoor een grotere betekenis.

In de huidige tabel uit paragraaf 4.5 zijn clusters van beheeractiviteiten opgenomen die zijn toegestaan in een leefgebied. Op deze manier kan er gestuurd worden om bepaalde beheermaatregelen (denk aan akkerranden) al dan niet te kunnen aanleggen in een leefgebied. Landelijk is afgesproken om deze clusters van beheeractiviteiten te schrappen om zo de eisen en verplichtingen terug te brengen naar die van Europa en geen extra nationale eisen te stellen. De voordelen van het schrappen van de clusters van beheeractiviteiten zijn meer mogelijkheden voor maatwerk en verdere vereenvoudiging van het agrarisch natuurbeheer. Hierdoor is meer maatwerk mogelijk en wordt de uitvoering van het agrarisch natuurbeheer eenvoudiger. De subsidieaanvragen zullen meer getoetst worden op inhoud dan op het al dan niet toestaan van beheeractiviteiten.

Verder zijn voor het leefgebied open grasland en voor de categorie water alle mogelijke beheerfuncties toegevoegd, zodat er optimaal maatwerk geleverd kan worden. (Betreft creëren nat biotoop, waterberging, vernatting en water vasthouden).

De clusters van beheeractiviteiten in bijlage 4.5 worden met terugwerkende kracht per 1-1-2018 geschrapt uit het Natuurbeheerplan. Het is de bedoeling dat de subsidieaanvragen niet meer getoetst worden op welke beheeractiviteit in welk leefgebied mag. De toetsing zal meer gericht worden op de kwaliteit en de doelen van de leefgebieden zoals die beschreven zijn in paragraaf 4.3 en 4.4.

De gewijzigde teksten van de paragrafen 4.3 tot en met 4.5 zijn weergegeven in bijlage 3.3

2.8 2.10 Technische correcties

De kaarten van het Natuurbeheerplan moeten jaarlijks worden geactualiseerd op wijzigingen in de praktijk zoals omvormingen, inrichtingen, autonome ontwikkelingen en wijzigingen in landelijke administraties (onder andere Natuur op Kaart (NOK) van het IPO en kadastrale en topografische kaarten. Daarbij wordt ook een begin gemaakt met invoering van de Basisregistratie Grootschalige topografie. Het betreft feitelijke detail-aanpassingen die hier niet afzonderlijk op kaart van de planwijziging worden weergegeven maar die wel zijn verwerkt in de kaarten op de Atlas van Zeeland:

https://kaarten.zeeland.nl/map/natuur_landschap

3. Bijlagen

2.9 Bijlage 3.1 Tabel kaartwijzigingen Natuurbeheerplan

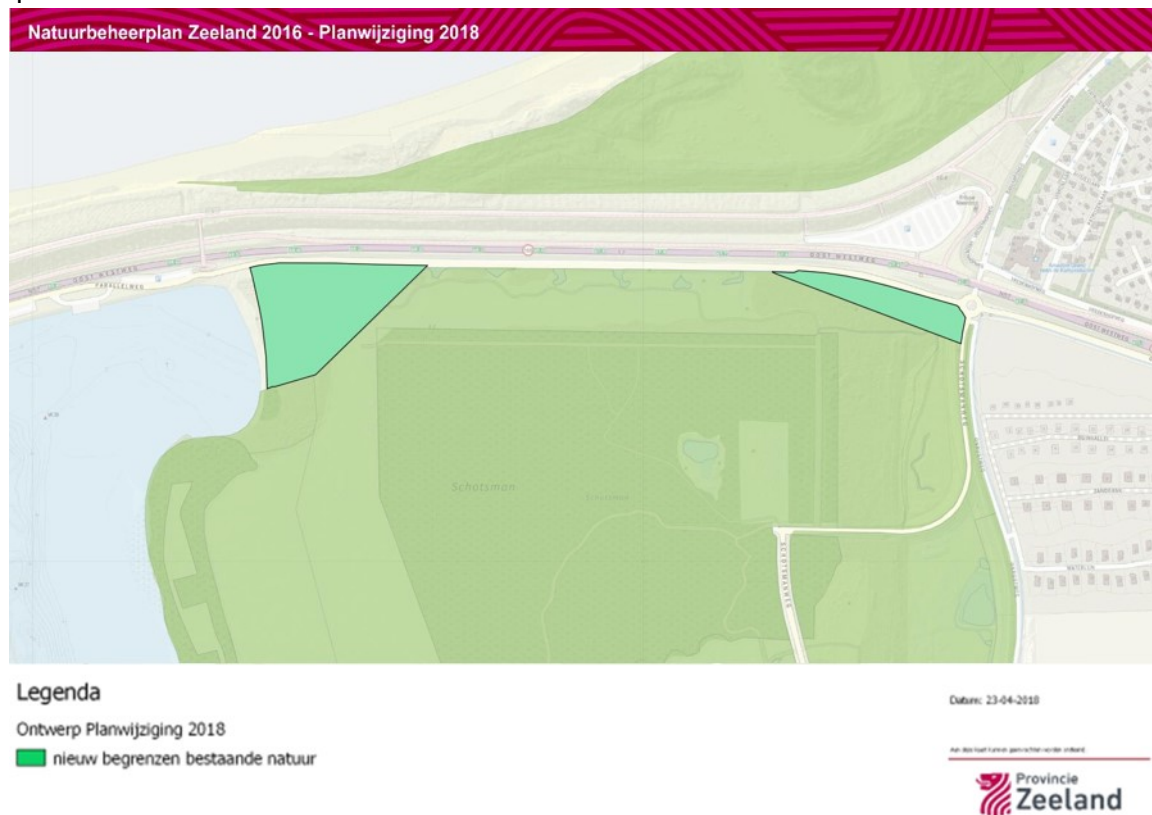
krt	sub	gebiedsnaam	wijziging	beheertype	ambitietype	ha
1	1	Schotsman	nieuw begrenzen bestaande natuur	N14.03	N14.03	3,58
1	2	Schotsman	nieuw begrenzen bestaande natuur	N14.03	N14.03	1,31
2	4	Westenschouwse inlaag	nieuw begrenzen bestaande natuur	N12.02	N12.02	4,85
3	5	Krammer-Volkerak	nieuw begrenzen bestaande natuur	N01.03	N01.03	15,35
4	6	Oude Veerse weg	nieuw begrenzen nieuwe natuur		N12.04	5,85
5	62	Groot Eiland	nieuw begrenzen nieuwe natuur		N05.01	0,74
5	64	Groot Eiland	nieuw begrenzen nieuwe natuur		N10.02	0,75
5	65	Groot Eiland	schrappen nieuwe natuur			0,03
6	7	Neeltje Jans	schrappen bestaande natuur			0,72
7	8	Isabellaweg	schrappen bestaande natuur			0,14
8	61	Aardenburgse Havenpolder	schrappen bestaande natuur			0,17
9	9	Groot Eiland	schrappen bestaande natuur			6,31
10		Schotsman	schrappen bestaande natuur			
11	59	Groot Eiland	schrappen nieuwe natuur			0,40
11	60	Groot Eiland	schrappen nieuwe natuur			8,09
12	10	Grote Putting	schrappen nieuwe natuur			0,16
13	33	Grote Putting	van nieuwe natuur naar bestaande natuur	N13.01	N13.01	1,12
14	19	Braakman fase II	van nieuwe natuur naar bestaande natuur	N12.02	N10.02	3,48
14	20	Braakman fase II	van nieuwe natuur naar bestaande natuur	N10.02	N10.02	0,51
14	21	Braakman fase II	van nieuwe natuur naar bestaande natuur	N16.04	N10.02	0,50
14	22	Braakman fase II	van nieuwe natuur naar bestaande natuur	N04.02	N10.02	0,40
14	23	Braakman fase II	van nieuwe natuur naar bestaande natuur	N12.02	N10.02	7,19
14	24	Braakman fase II	van nieuwe natuur naar bestaande natuur	N10.02	N10.02	1,53
14	25	Braakman fase II	van nieuwe natuur naar bestaande natuur	N16.04	N10.02	0,64
14	26	Braakman fase II	van nieuwe natuur naar bestaande natuur	N10.02	N10.02	0,95
14	27	Braakman fase II	van nieuwe natuur naar bestaande natuur	N16.04	N10.02	0,97
14	29	Braakman fase II	van nieuwe natuur naar bestaande natuur	N12.06	N10.02	0,96
14	31	Braakman fase II	van nieuwe natuur naar bestaande natuur	N04.02	N10.02	0,53
15	28	Steenovens Axel	van nieuwe natuur naar bestaande natuur	N12.02	N12.02	0,23
15	30	Steenovens Axel	van nieuwe natuur naar bestaande natuur	N12.02	N12.02	1,20
16	18	Groote Gat	van nieuwe natuur naar bestaande natuur	N12.02	N12.02	2,72
17	12	Strijdersgatpolder	van nieuwe natuur naar bestaande natuur en wijziging beheertype	N10.02	N10.02	0,04
17	13	Strijdersgatpolder	van nieuwe natuur naar bestaande natuur en wijziging beheertype	N14.03	N14.03	0,22
17	14	Strijdersgatpolder	van nieuwe natuur naar bestaande natuur en wijziging beheertype	N10.02	N10.02	0,06
17	15	Strijdersgatpolder	van nieuwe natuur naar bestaande natuur en wijziging beheertype	N12.02	N12.02	1,80
18	16	Ganzenreservaat	van nieuwe natuur naar bestaande natuur	N12.02	N12.02	2,09
18	17	Ganzenreservaat	van nieuwe natuur naar bestaande natuur	N13.01	N13.01	2,21
19	11	Canisvliet	van nieuwe natuur naar bestaande natuur	N12.02	N10.02	2,06
20	32	Weitjes Burgh	van nieuwe natuur naar bestaande natuur	N10.02	N10.02	0,14
21	34	Bosje van Klompe	van nieuwe natuur naar bestaande natuur	N10.02	N10.02	0,54
21	35	Bosje van Klompe	van nieuwe natuur naar bestaande natuur	N12.02	N12.02	3,20
22		Groenewoud	omzetten status nieuwe natuur naar bestaande natuur	N15.01	N15.01	
23	51	Ter Hooge	wijziging beheertype	N17.03	N17.03	15,51
24	42	Hoge / Lage Zoom	wijziging beheertype	N14.03	N14.03	1,03
24	43	Hoge / Lage Zoom	wijziging beheertype	N12.02	N10.02	0,48
24	44	Hoge / Lage Zoom	wijziging beheertype	N04.02	N04.02	0,07
25	45	Strijdersgatpolder	wijziging beheertype	N12.02	N12.02	4,86
25	46	Strijdersgatpolder	wijziging beheertype	N12.02	N12.02	10,61
25	47	Strijdersgatpolder	wijziging beheertype	N12.02	N12.02	1,87
25	48	Strijdersgatpolder	wijziging beheertype	N14.03	N14.03	10,25
25	52	Strijdersgatpolder	wijziging landschapsbeheertype	L01.01	L01.01	0,27

krt	sub	gebiedsnaam	wijziging	beheertype	ambitietype	ha
25	53	Strijdersgatpolder	wijziging landschapsbeheertype	L01.01	L01.01	0,26
25	54	Strijdersgatpolder	wijziging landschapsbeheertype	L01.01	L01.01	0,18
25	55	Strijdersgatpolder	wijziging landschapsbeheertype	L01.01	L01.01	0,20
25	56	Strijdersgatpolder	wijziging landschapsbeheertype	L01.01	L01.01	0,13
25	57	Strijdersgatpolder	wijziging landschapsbeheertype	L01.01	L01.01	0,16
26	36	Groote Dulper	wijziging beheertype	N05.01	N05.01	0,91
26	37	Groote Dulper	wijziging beheertype	N05.01	N05.01	0,11
26	38	Groote Dulper	wijziging beheertype	N04.03	N04.03	0,81
26	39	Groote Dulper	wijziging beheertype	N04.03	N04.03	0,80
26	40	Groote Dulper	wijziging beheertype	N05.01	N05.01	1,74
26	41	Groote Dulper	wijziging beheertype	N05.01	N05.01	0,27
27	50	Groot Eiland	wijziging beheertype	N15.02	N15.02	2,48
28	49	Grote Putting	wijziging beheertype	N13.01	N13.01	2,83
29		diverse gebieden	wijziging ambitietype			
30		Ganzenreservaat	wijziging ambitietype		N13.01	
31		Zuidkust	handhaven ambitie grootschalige natuur		N01.03	
		Schouwen	N01.03			
32		Groot eiland	wijziging ambitietype		N12.02, N05.01	
33		Poel	uitbreiding leefgebied open akker			
34		Walcheren	uitbreiding leefgebied open akker			
35		Poortvliet	uitbreiding leefgebied open akker			
36		Emmapolder	uitbreiding leefgebied open akker			
37		Anne Mariapolder	uitbreiding leefgebied open akker			
38		Zuidzande	uitbreiding leefgebied open akker			
39		Kloetinge	uitbreiding leefgebied open akker			
40		Kamperland	uitbreiding leefgebied open akker			
41		Kloosterzande	uitbreiding leefgebied open akker			
42		Westerschenge	uitbreiding leefgebied open akker			
43		Zuidkust	uitbreiding leefgebied open grasland			
		Schouwen				
44		St Laurensse weihoek	uitbreiding leefgebied open grasland			
45		Ganzenreservaat	uitbreiding leefgebied open grasland			
46		Yerseke moer	uitbreiding leefgebied open grasland			
47		Putting	uitbreiding leefgebied open grasland			
48		Veere	uitbreiding droge dooradering			
49		Oude vaart	uitbreiding droge dooradering			
50		Walcheren	uitbreiding droge dooradering			
51		Zaamslag	uitbreiding natte dooradering			
52		Kielweg	uitbreiding natte dooradering			
53		diverse gebieden	uitbreiding zoekgebied categorie water			

Bijlage 3.2 Kaartwijzigingen Natuurbeheerplan

3.2.1 wijzigingen begrenzing natuurnetwerk

1

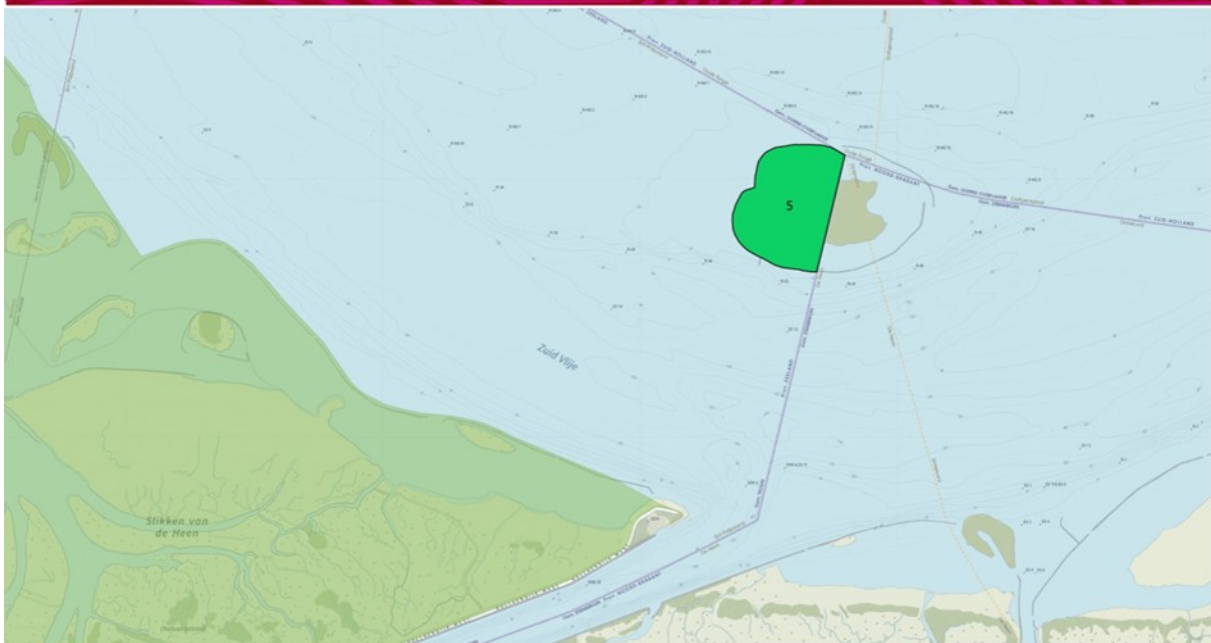

2

3

Natuurbeheerplan Zeeland 2016 - Planwijziging 2018

Legenda

Ontwerp Planwijziging 2018

■ nieuw begrenzen bestaande natuur

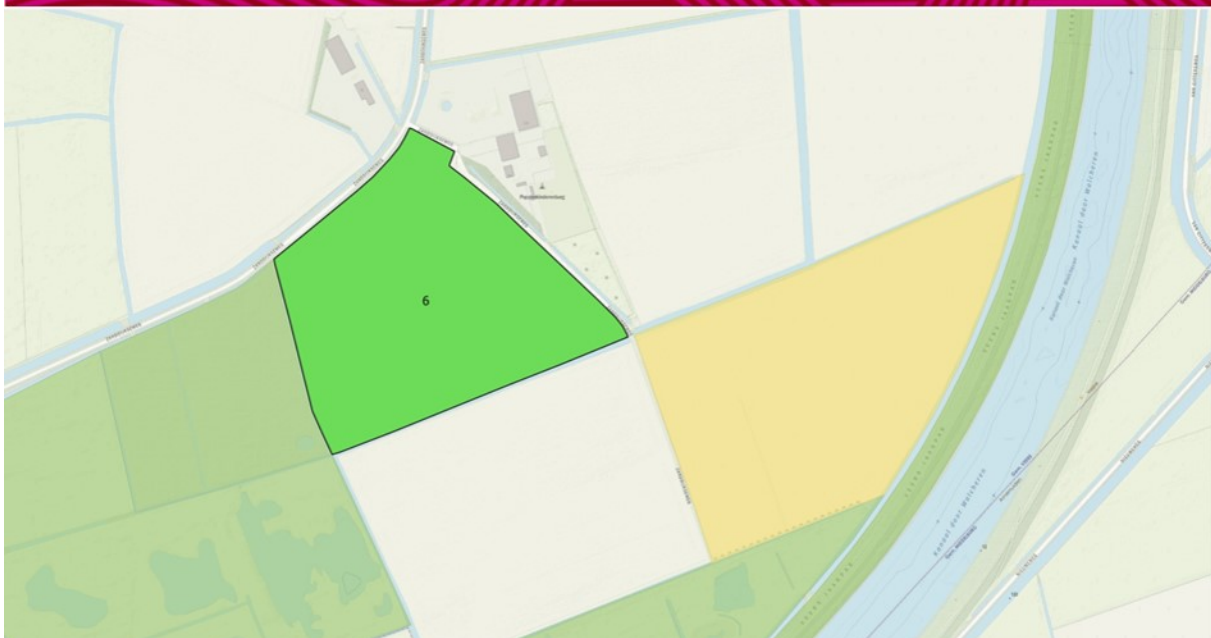
Datum: 23-04-2018

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

Provincie
Zeeland

4

Natuurbeheerplan Zeeland 2016 - Planwijziging 2018

Legenda

Ontwerp Planwijziging 2018

■ nieuw begrenzen nieuwe natuur

Datum: 23-04-2018

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

Provincie
Zeeland

5

Natuurbeheerplan Zeeland 2016 - Planwijziging 2018

Legenda

Ontwerp Planwijziging 2018

■ nieuw begrenzen nieuwe natuur

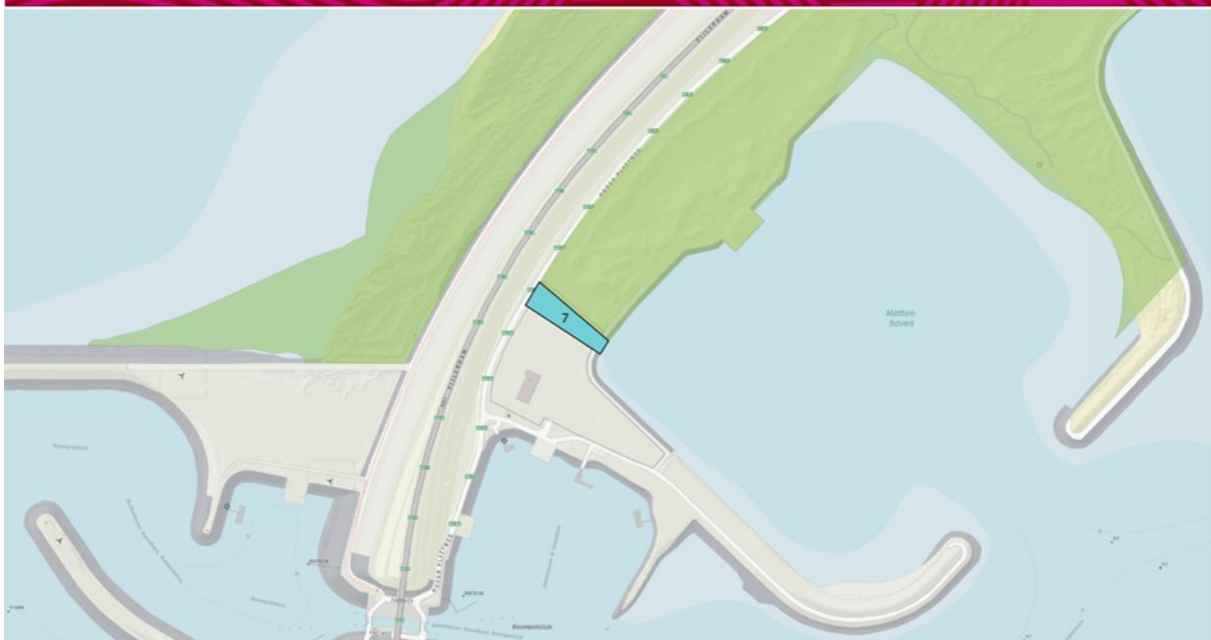
Datum: 23-04-2018

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

Provincie
Zeeland

6

Natuurbeheerplan Zeeland 2016 - Planwijziging 2018

Legenda

Ontwerp Planwijziging 2018

■ schrappen bestaande natuur

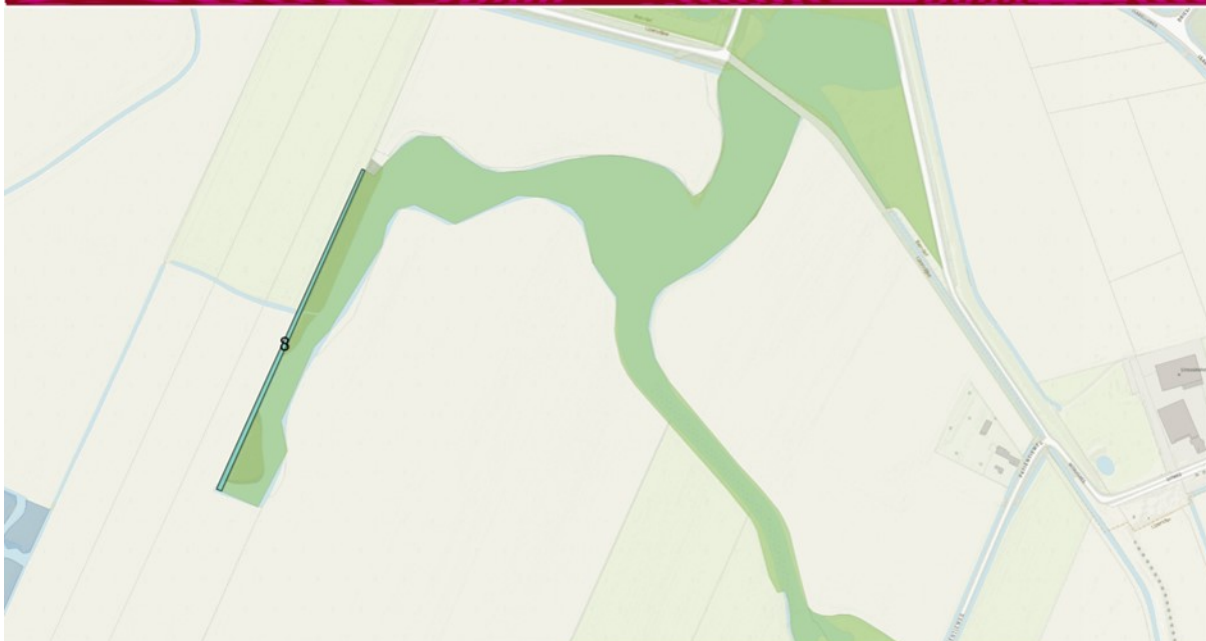
Datum: 23-04-2018

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

Provincie
Zeeland

7

Natuurbeheerplan Zeeland 2016 - Planwijziging 2018

Legenda

Ontwerp planwijziging 2018

schrappen bestaande natuur

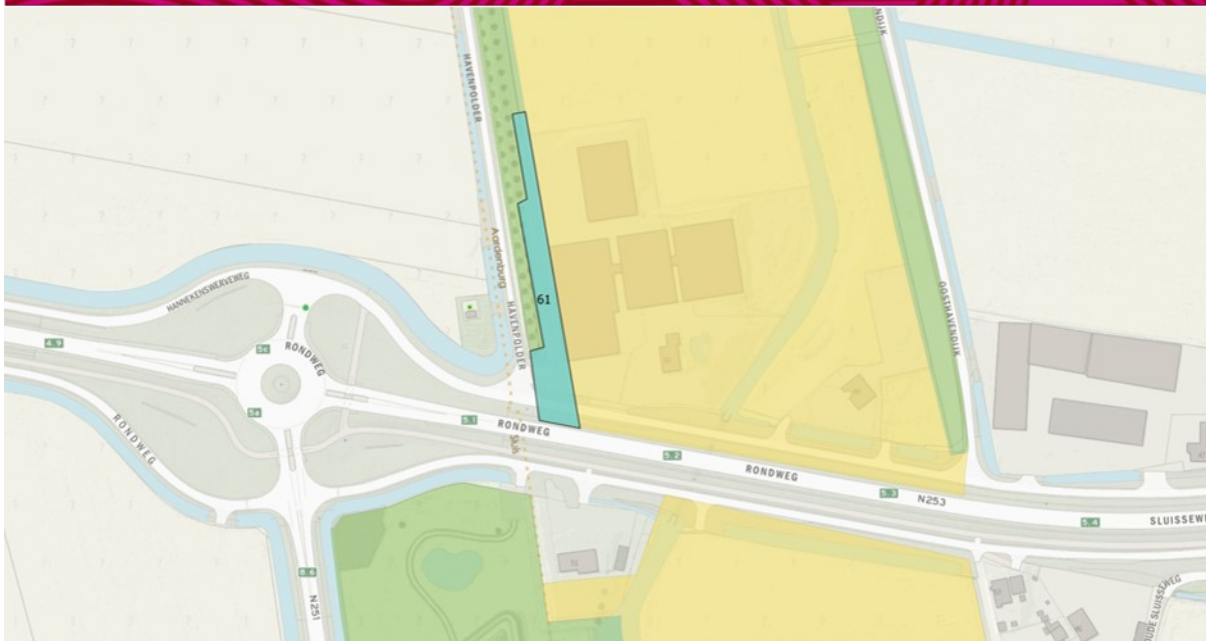
Datum: 23-04-2018

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

8

Natuurbeheerplan Zeeland 2016 - Planwijziging 2018

Legenda

Ontwerp Planwijziging 2018

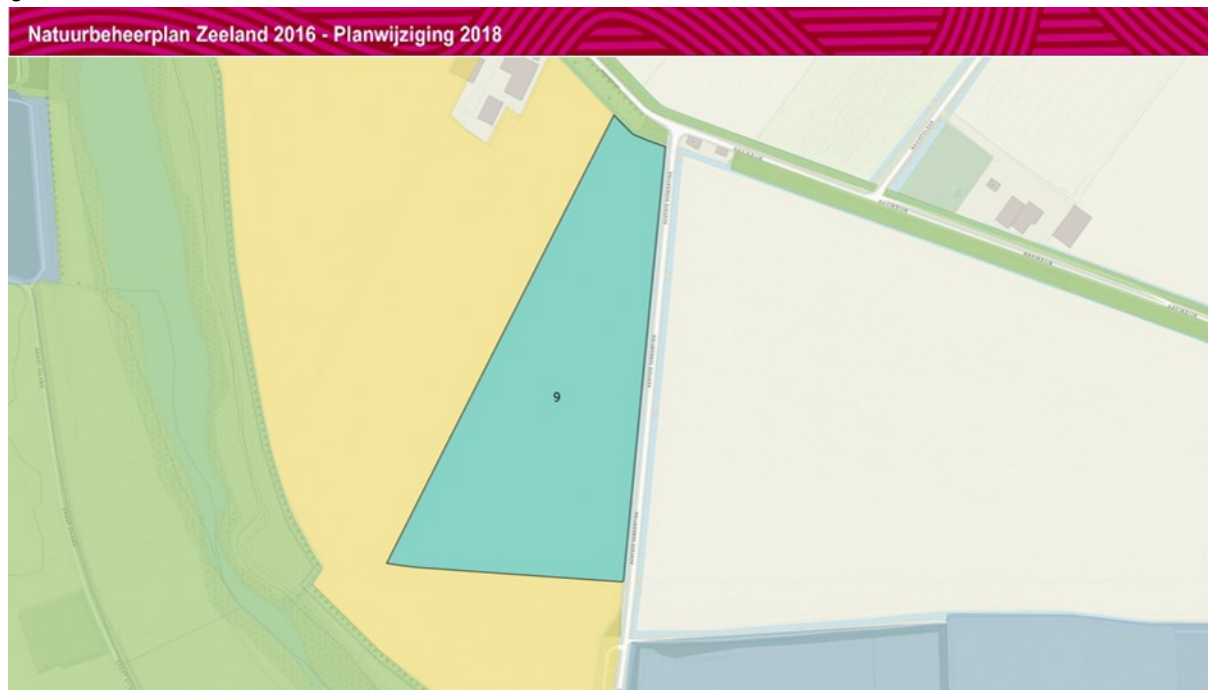
schrappen bestaande natuur

Datum: 23-04-2018

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

9

Legenda

Ontwerp Planwijziging 2018

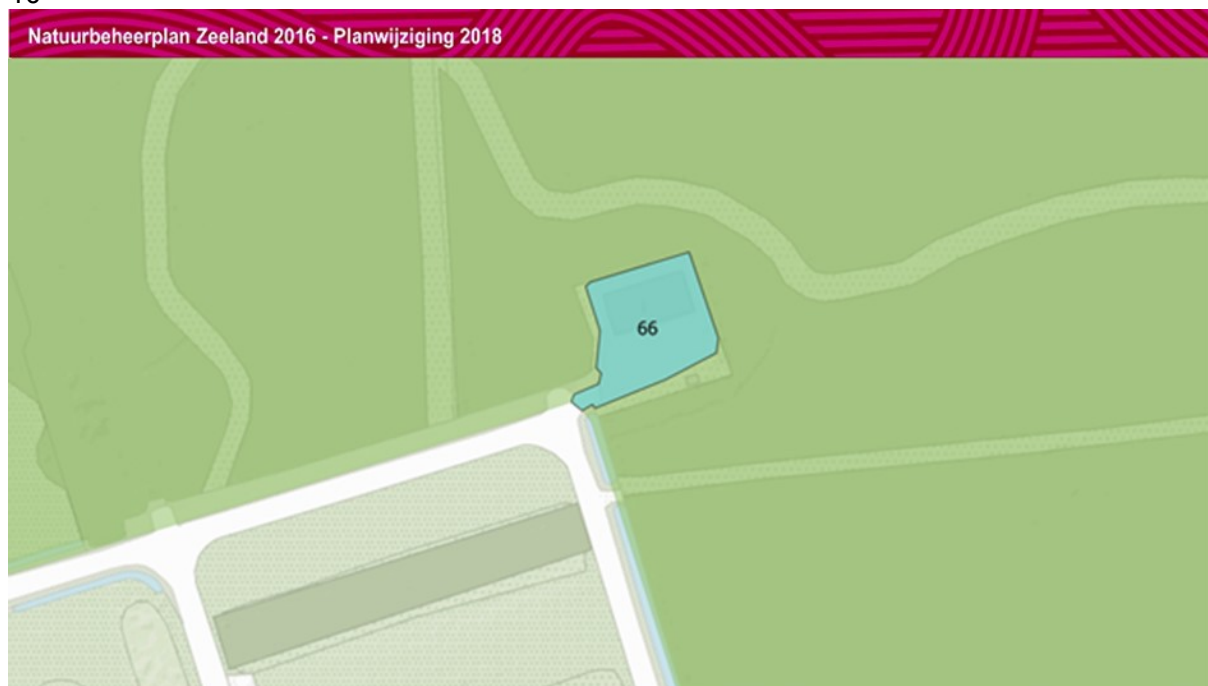
■ schrappen bestaande natuur

Datum: 23-04-2018

Van deze kaart kunnen geen rechten worden afgeleid.

10

Legenda

Planwijziging 2018

■ schrappen bestaande natuur

Datum: 02-06-2018

Van deze kaart kunnen geen rechten worden afgeleid.

11

Legenda

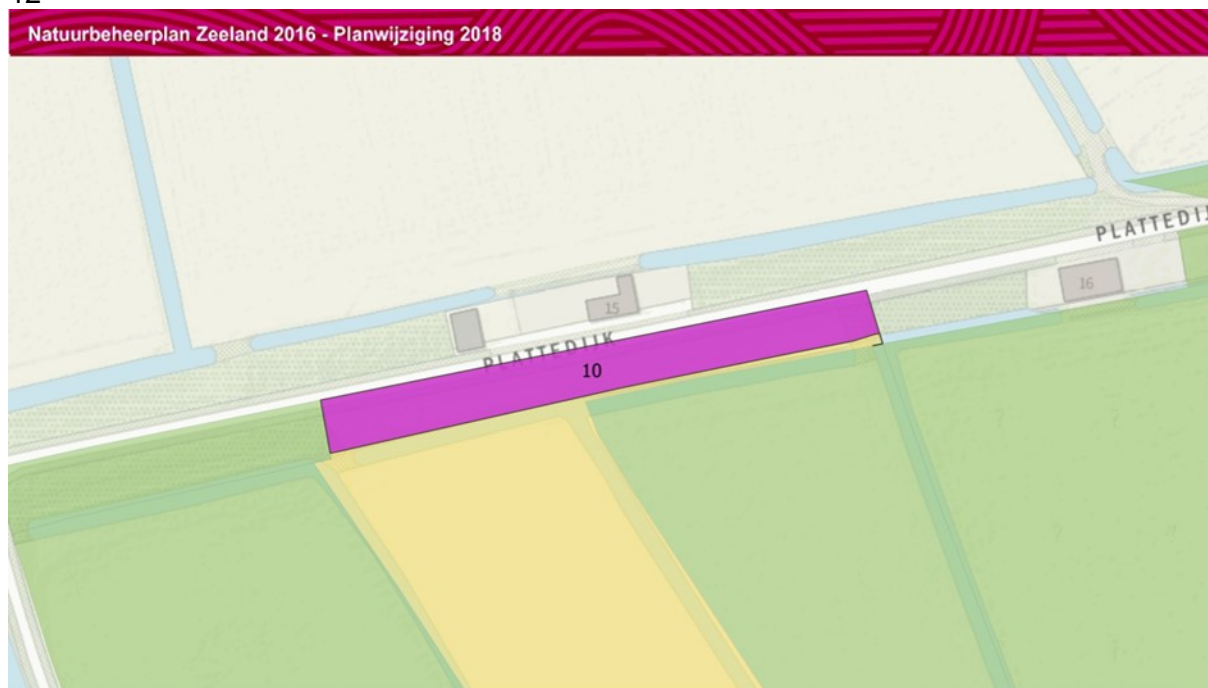
Ontwerp Planwijziging 2018
 ■ schrappen nieuwe natuur

Datum: 23-04-2018

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

12

Legenda

Ontwerp planwijziging 2018
 ■ schrappen nieuwe natuur

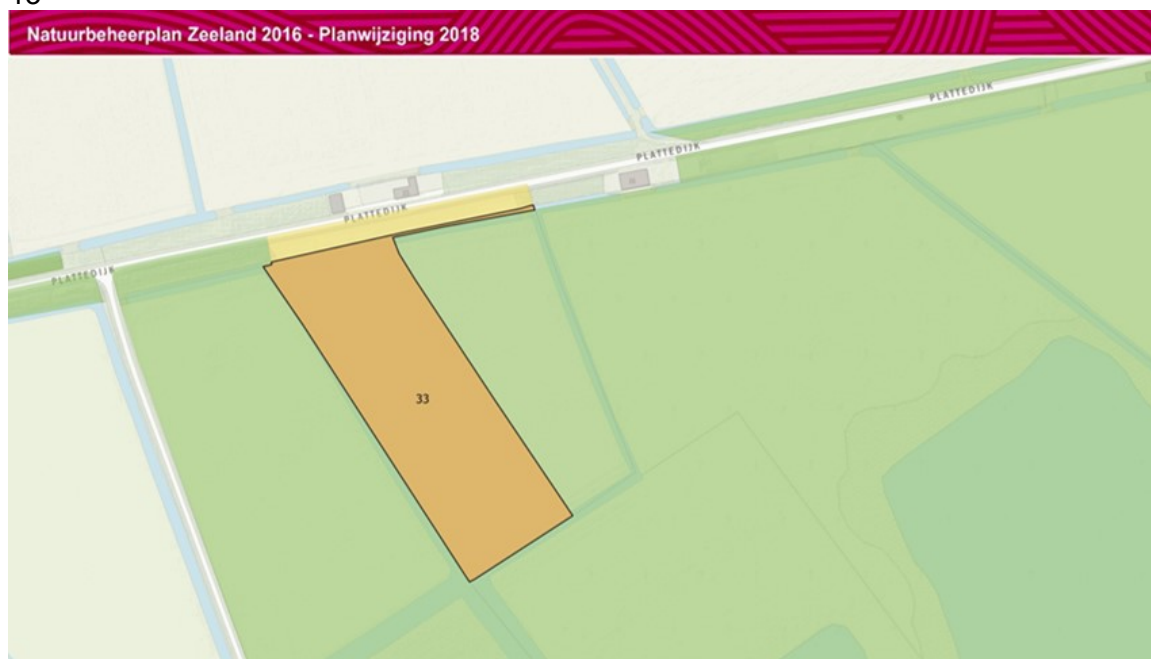
Datum: 23-04-2018

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

2.10 3.2.2 wijziging status begrensde natuurgebieden

13

Legenda

Ontwerp Planwijziging 2018

van nieuwe natuur naar bestaande natuur

Datum: 23-04-2018

Alle bestaande natuur is in het ontwerp opgenomen.

Provincie
Zeeland

14

Legenda

Ontwerp Planwijziging 2018

van nieuwe natuur naar bestaande natuur

Datum: 23-04-2018

Alle bestaande natuur is in het ontwerp opgenomen.

Provincie
Zeeland

Legenda

Ontwerp Planwijziging 2018

 van nieuwe natuur naar bestaande natuur

Datum: 23-04-2018

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

Legenda

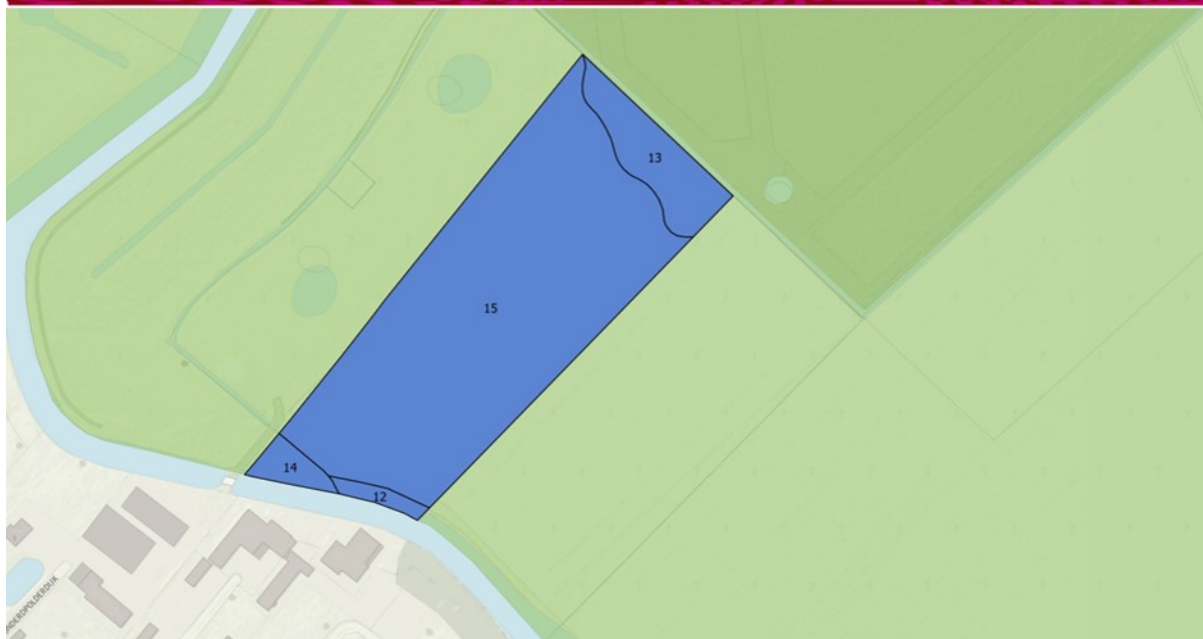
Ontwerp Planwijziging 2018

 van nieuwe natuur naar bestaande natuur

Datum: 23-04-2018

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

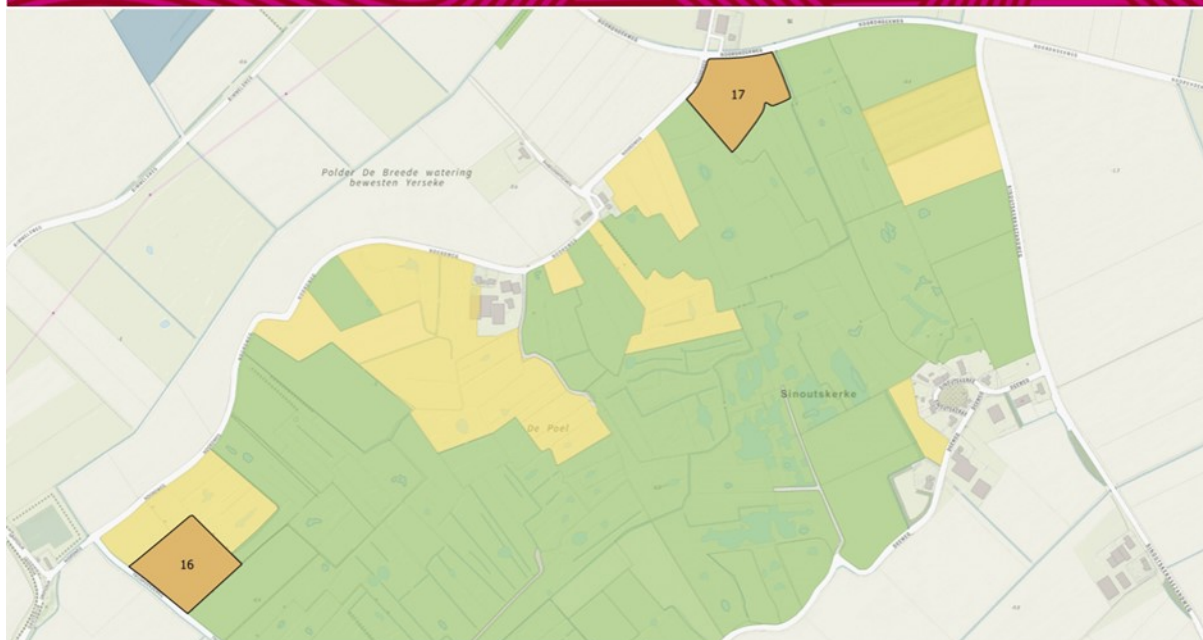
Legenda

Ontwerp Planwijziging 2018

■ van nieuwe natuur naar bestaande natuur en wijziging beheertype

Datum: 23-04-2018

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

Legenda

Ontwerp Planwijziging 2018

■ van nieuwe natuur naar bestaande natuur

Datum: 23-04-2018

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

Ontwerp Planwijziging 2018

☐ van nieuwe natuur naar bestaande natuur

Datum: 23-04-2018

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

Ontwerp Planwijziging Natuurbeheerplan 2019

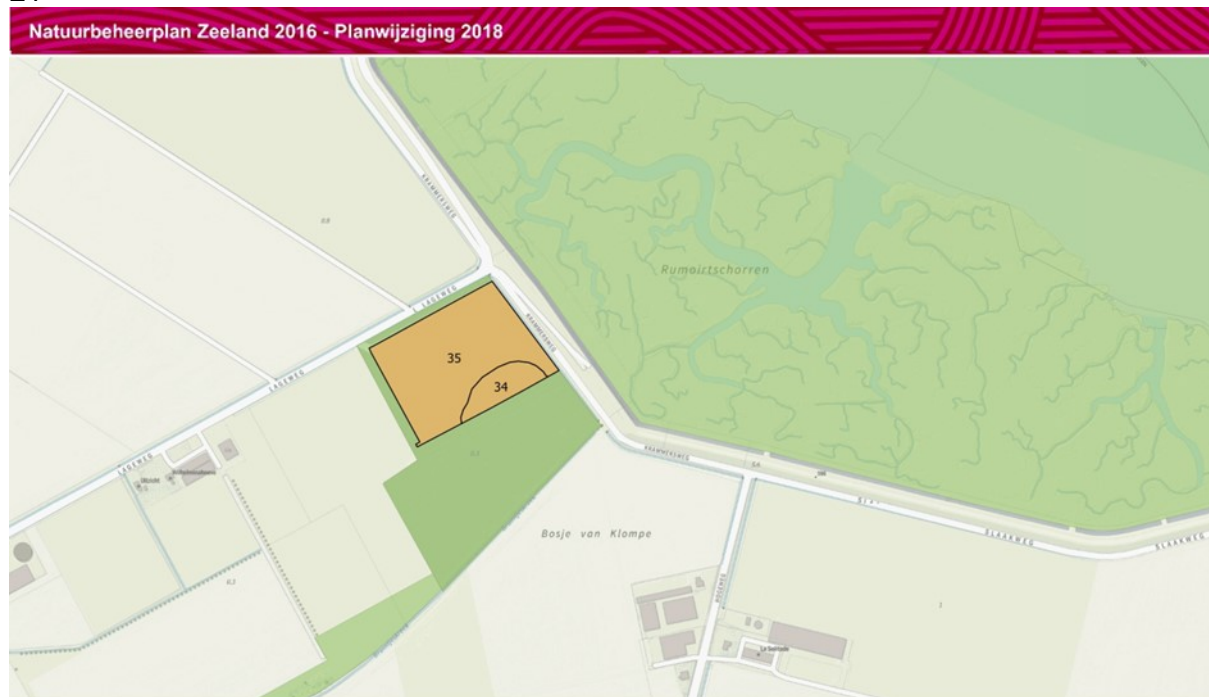
☐ van nieuwe natuur naar bestaande natuur

Datum: 23-04-2018

Aan des kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

21

Legenda

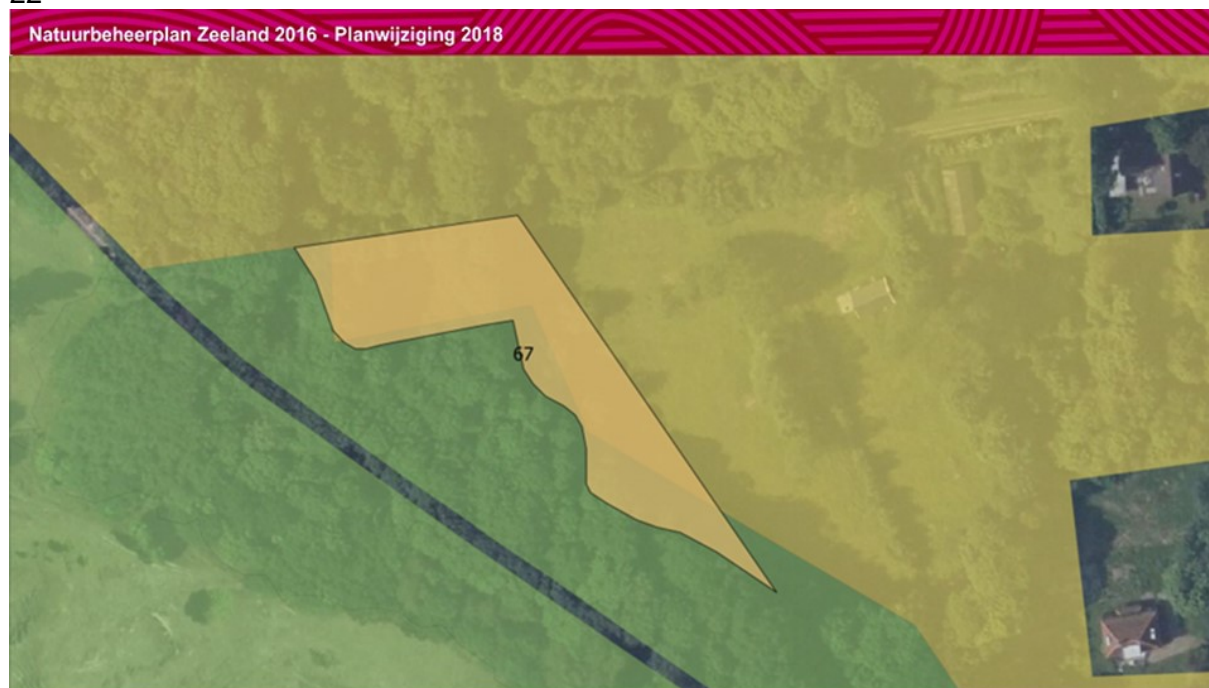
Ontwerp Planwijziging Natuurbeheerplan 2019
 van nieuwe natuur naar bestaande natuur

Datum: 23-04-2018

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

22

Legenda

Planwijziging 2018
 van nieuwe natuur naar bestaande natuur

Datum: 09-08-2018

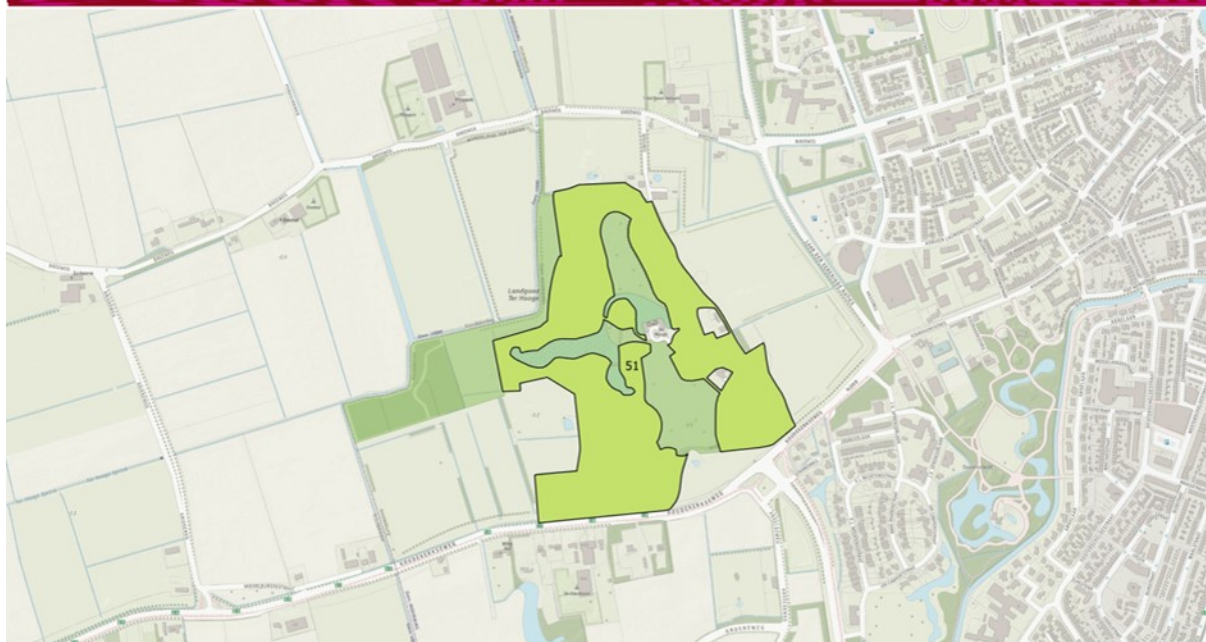
Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

3.2.3 wijziging beheertypen

23

Natuurbeheerplan Zeeland 2016 - Planwijziging 2018

Legenda

Ontwerp Planwijziging 2018

■ wijziging beheertype

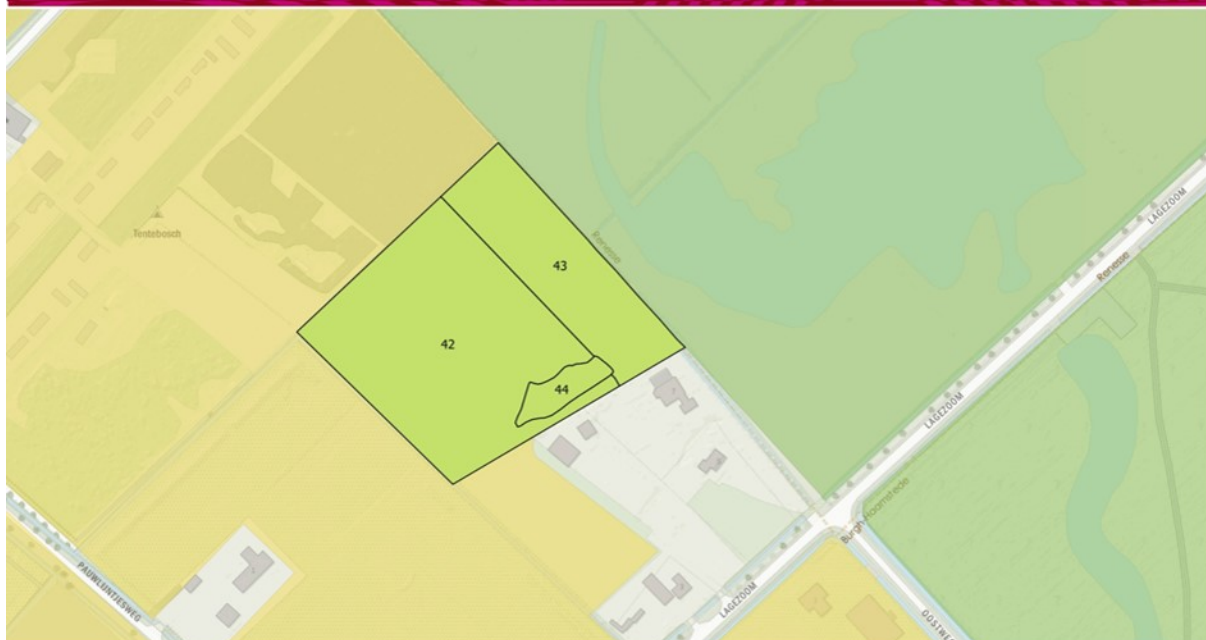
Datum: 23-04-2018

Aan de hand van het kaartmateriaal is de afbeelding gemaakt.

Provincie
Zeeland

24

Natuurbeheerplan Zeeland 2016 - Planwijziging 2018

Legenda

Ontwerp Planwijziging 2018

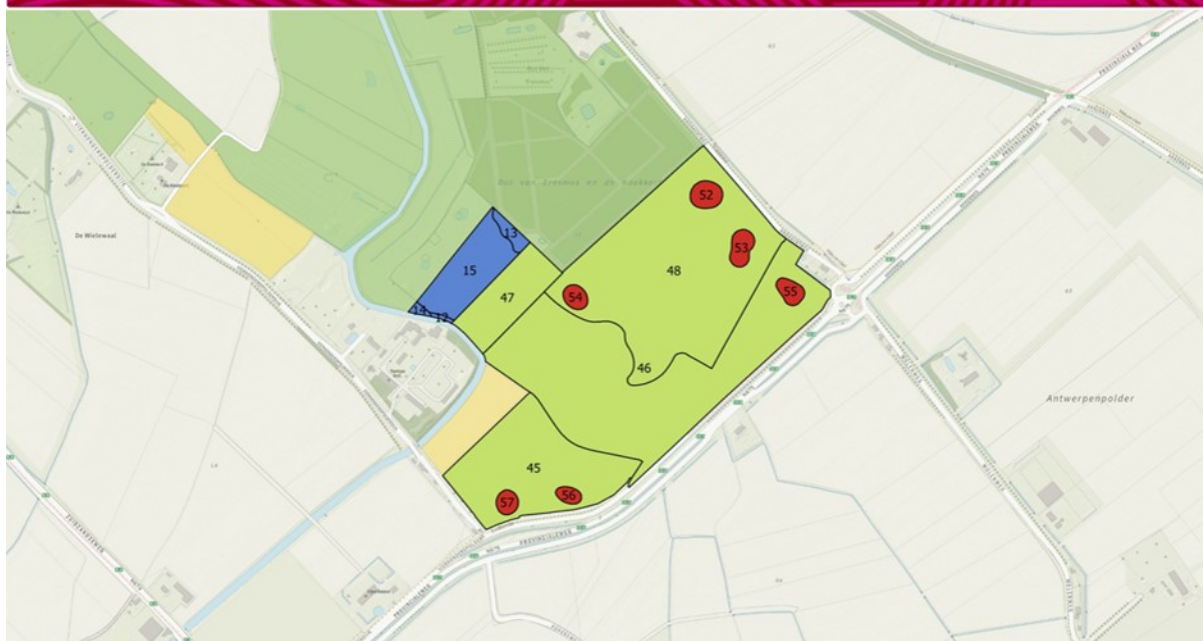
■ wijziging beheertype

Datum: 23-04-2018

Aan de hand van het kaartmateriaal is de afbeelding gemaakt.

Provincie
Zeeland

Natuurbeheerplan Zeeland 2016 - Planwijziging 2018

Legenda

Ontwerp Planwijziging 2018

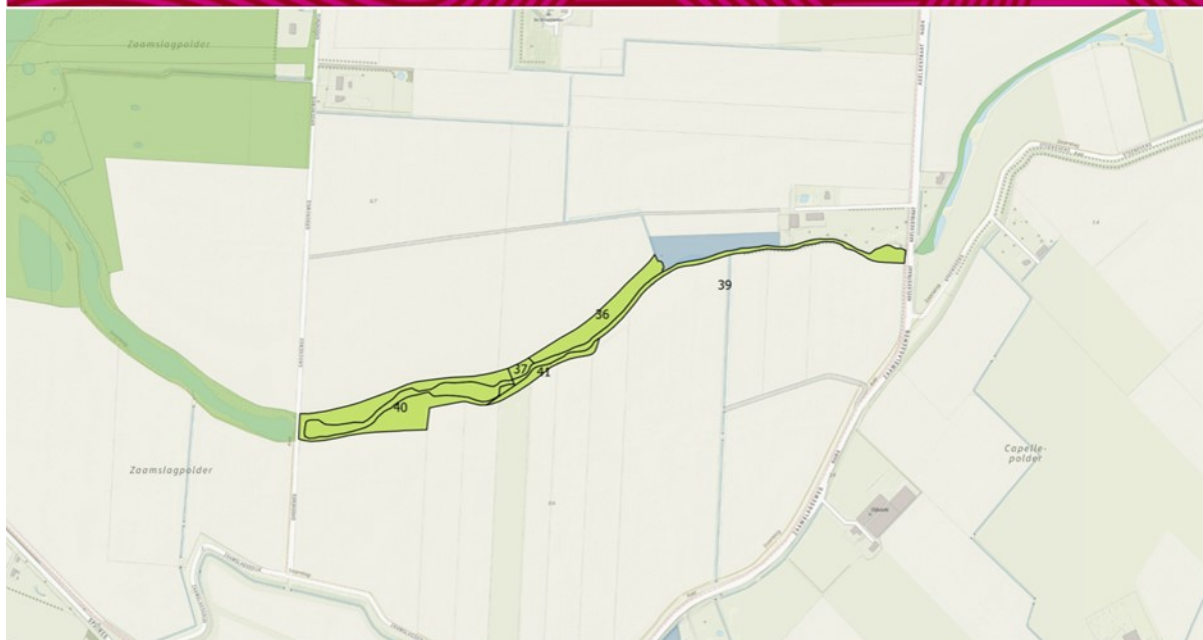
- van nieuwe natuur naar bestaande natuur en wijziging beheertype
- wijziging beheertype
- wijziging landschapsbeheertype

Datum: 23-04-2018

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

Natuurbeheerplan Zeeland 2016 - Planwijziging 2018

Legenda

Ontwerp Planwijziging 2018

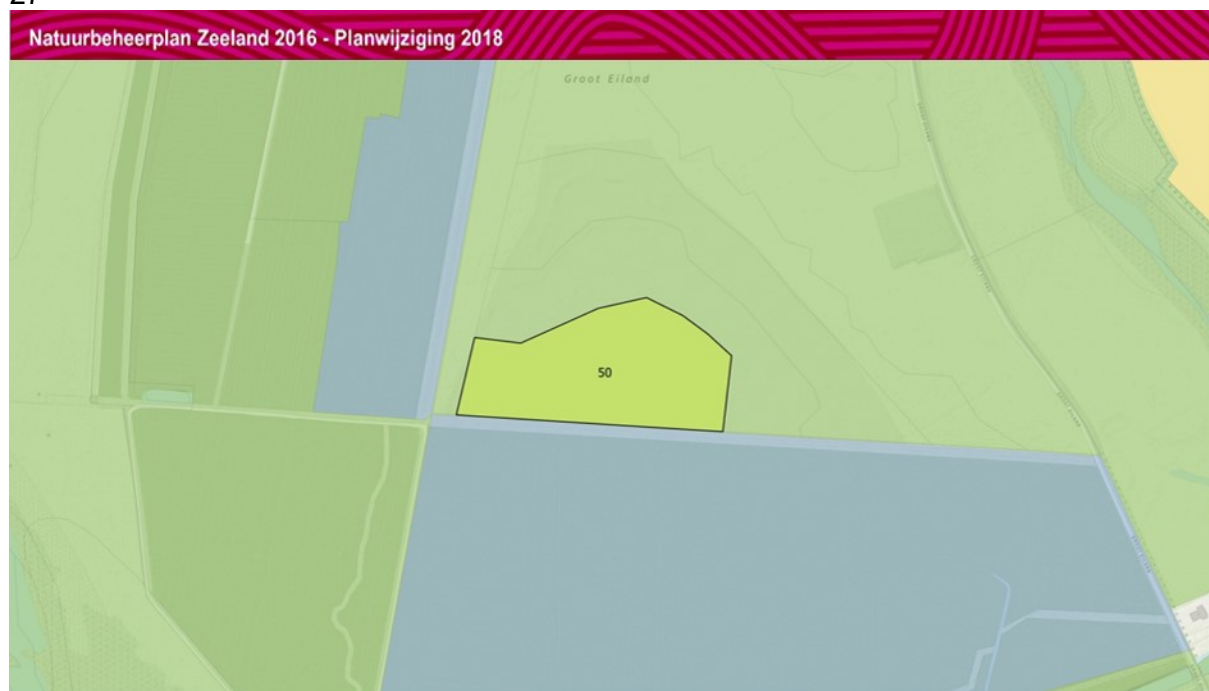
- wijziging beheertype

Datum: 23-04-2018

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

27

Legenda

Ontwerp Planwijziging 2018

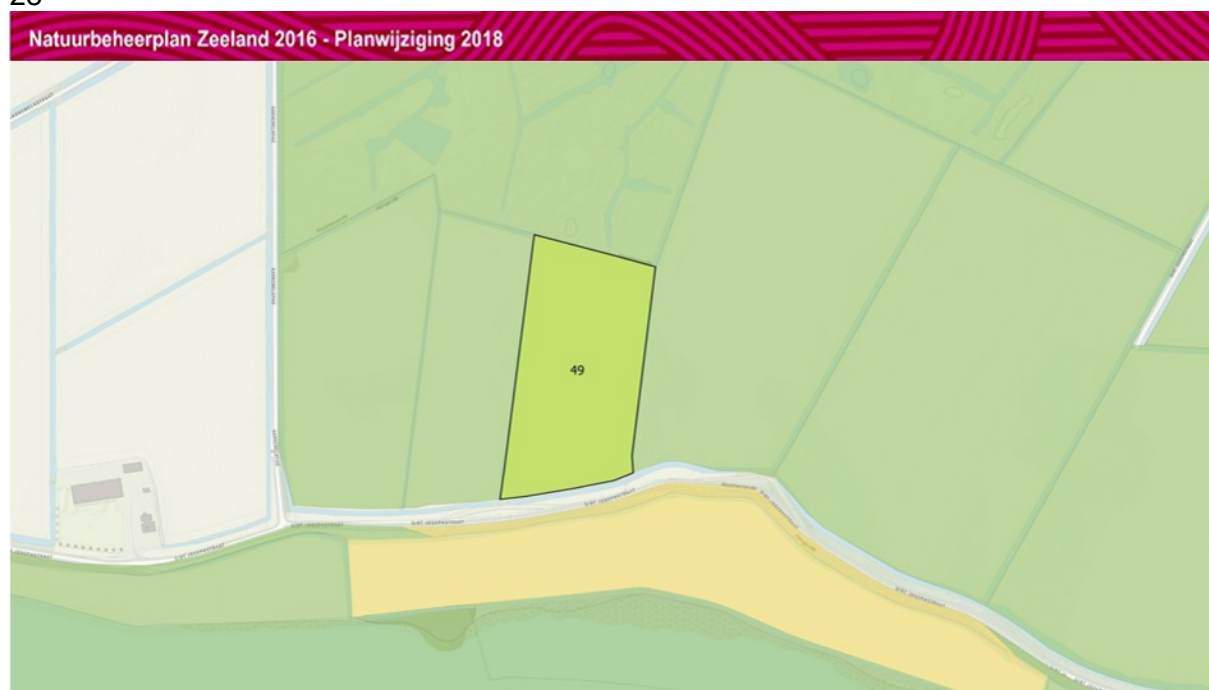
■ wijziging beheertype

Datum: 23-04-2018

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

28

Legenda

Ontwerp Planwijziging 2018

■ wijziging beheertype

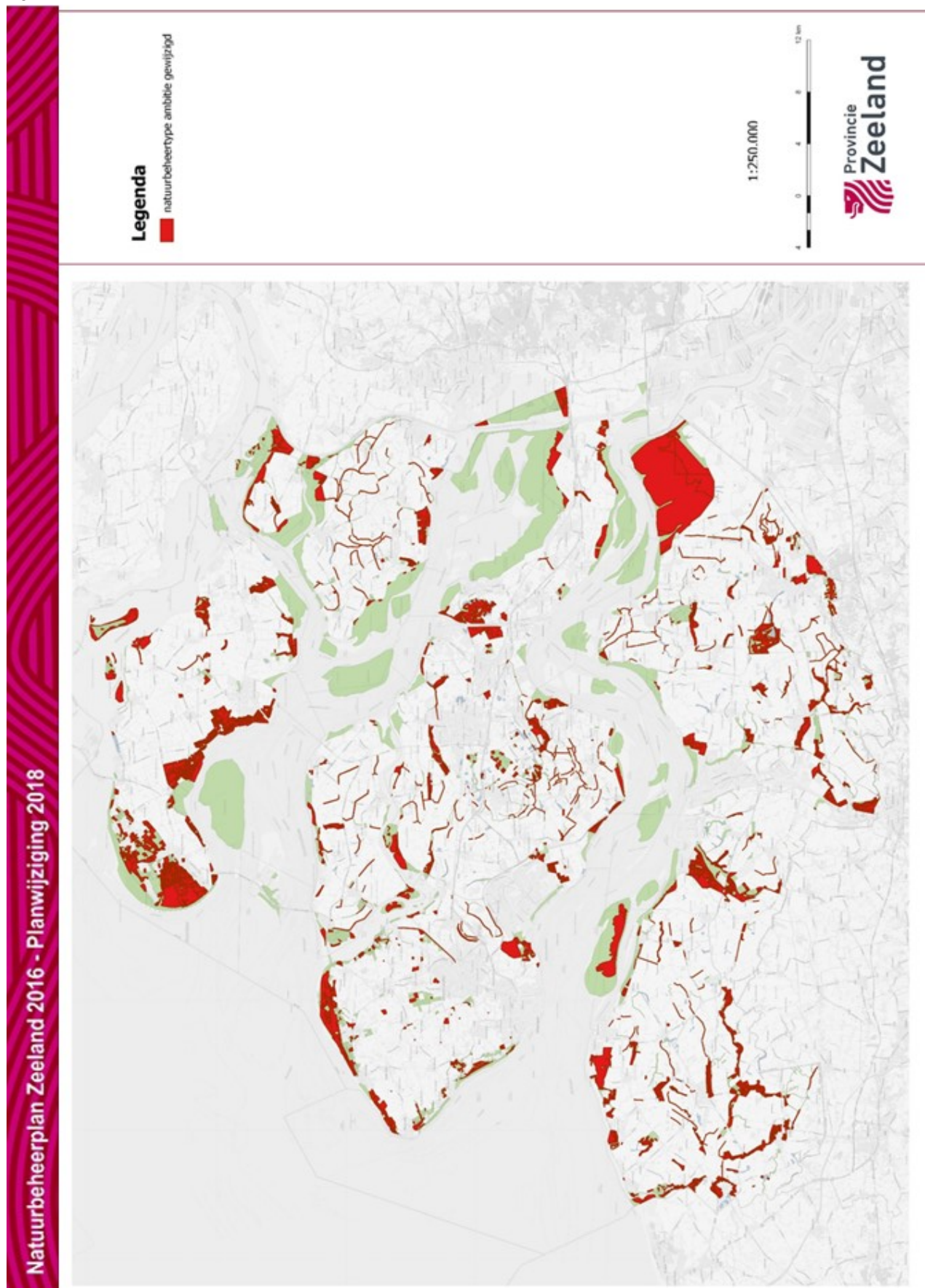
Datum: 23-04-2018

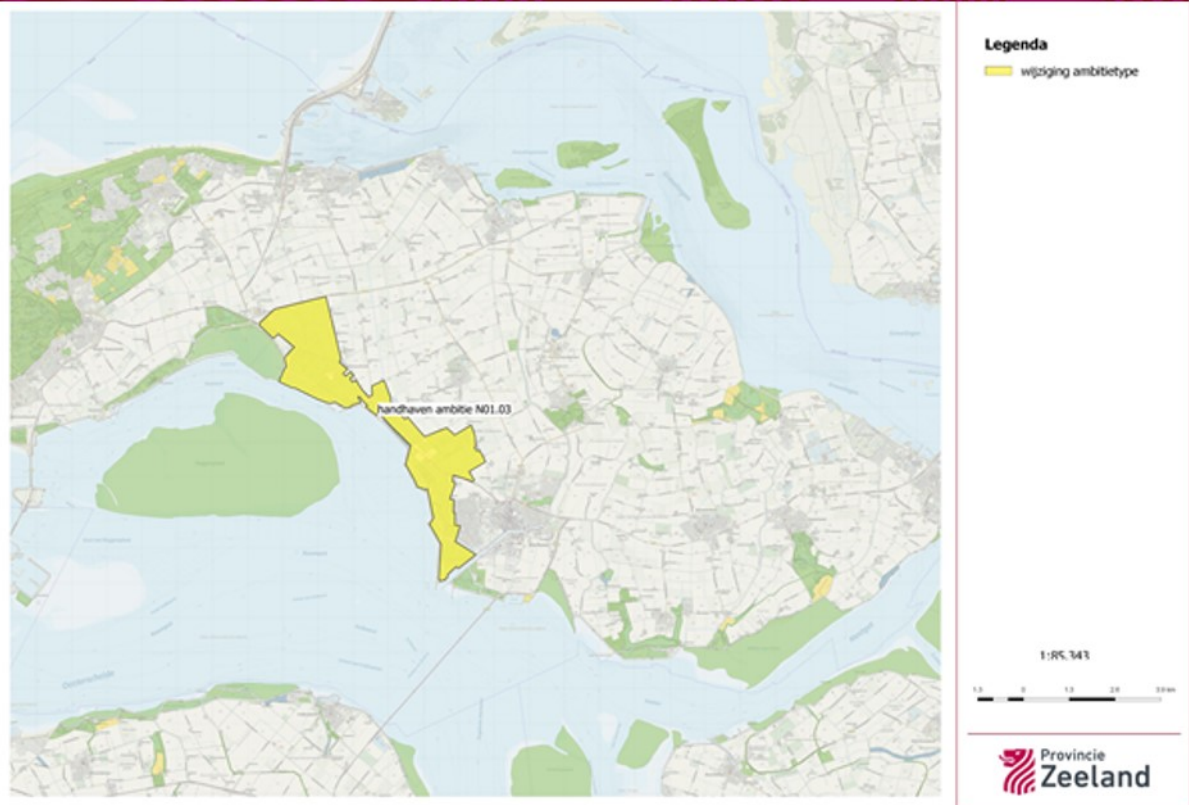
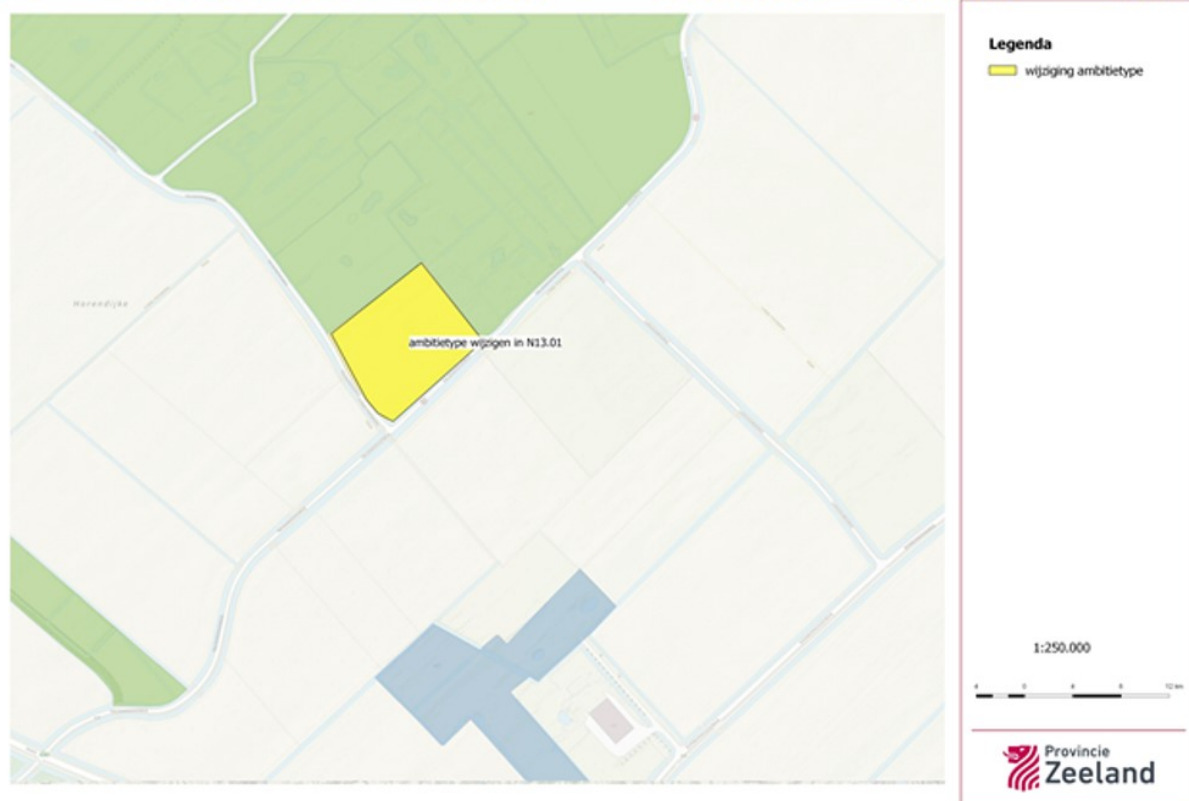
Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

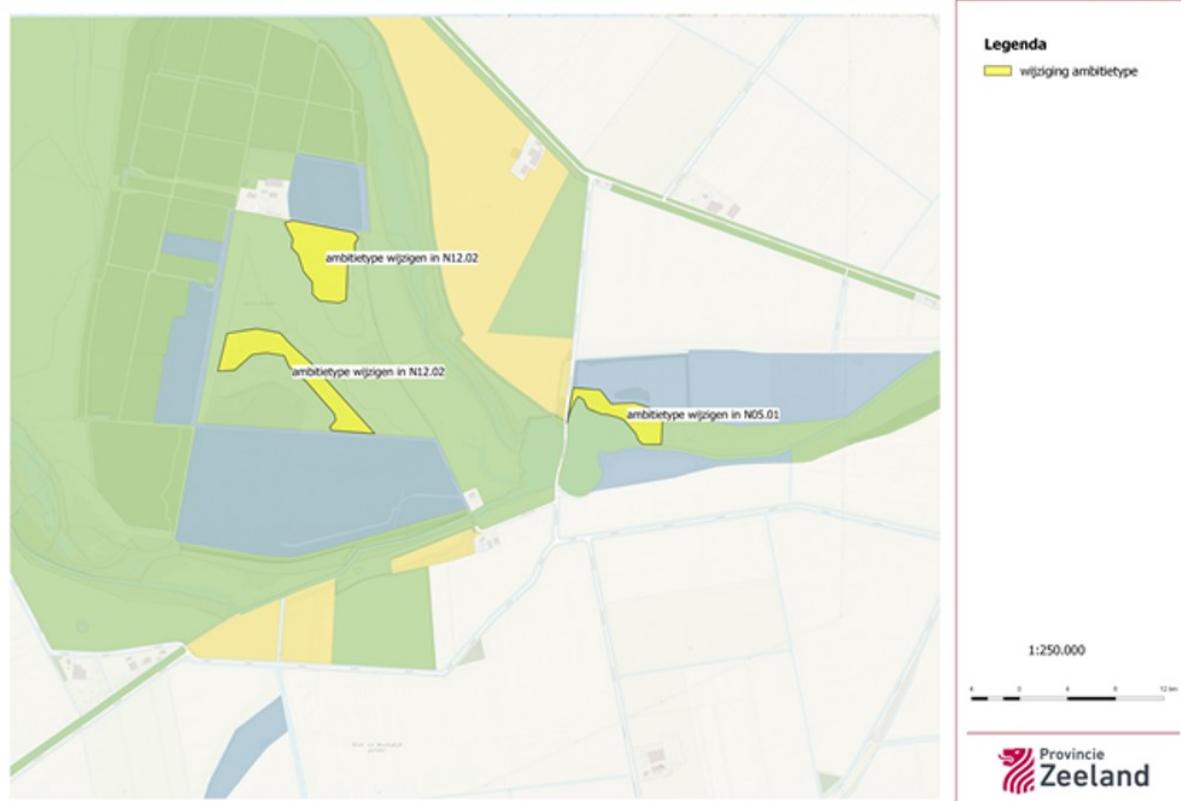

3.2.4 wijziging beheertypen ambitie

29

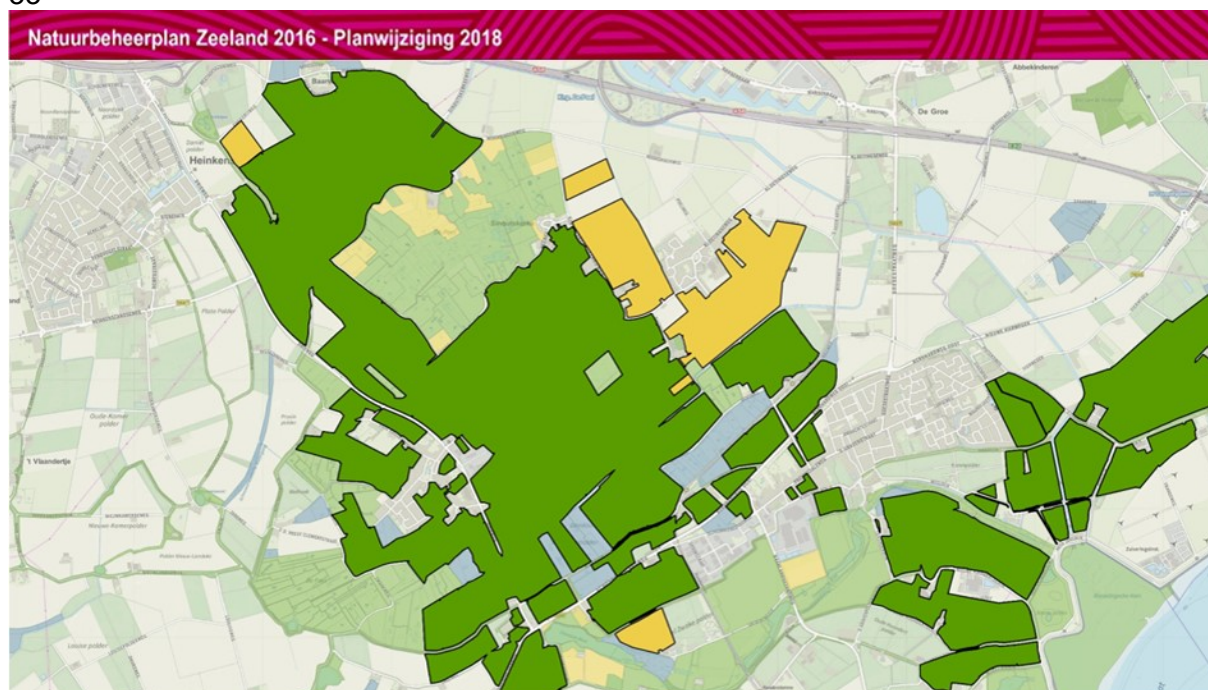

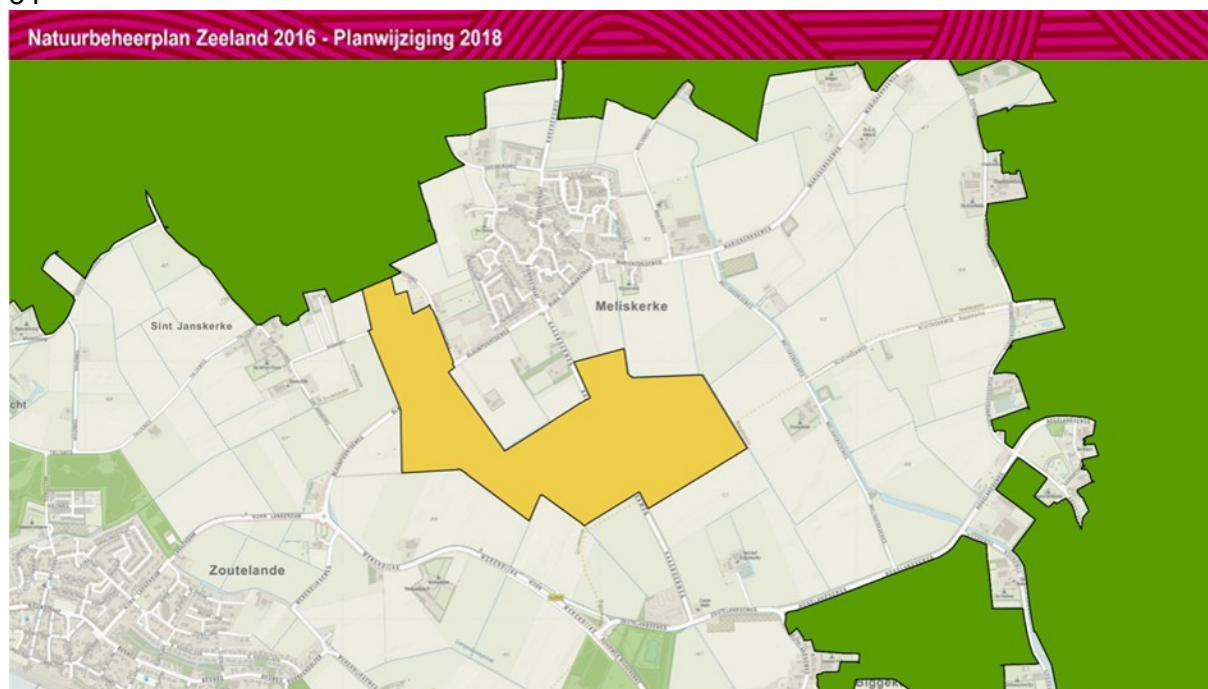

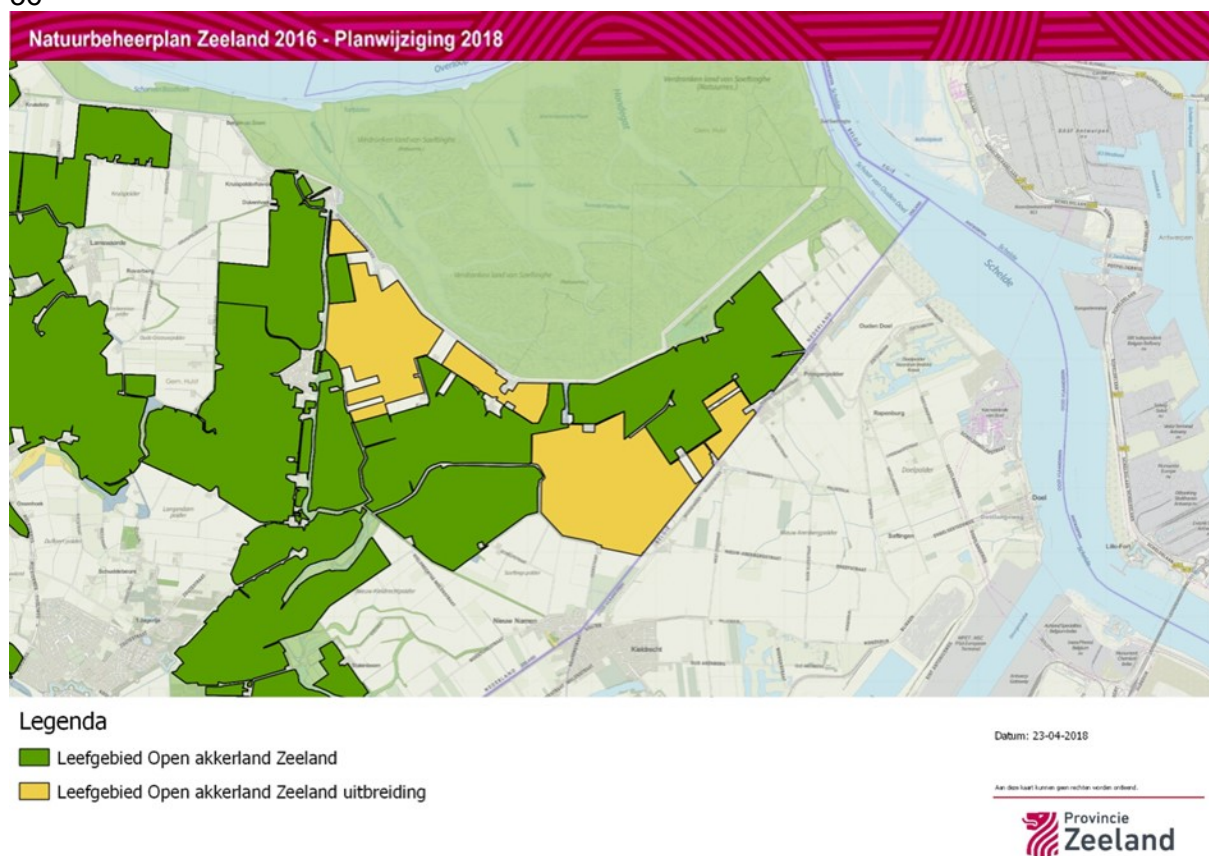
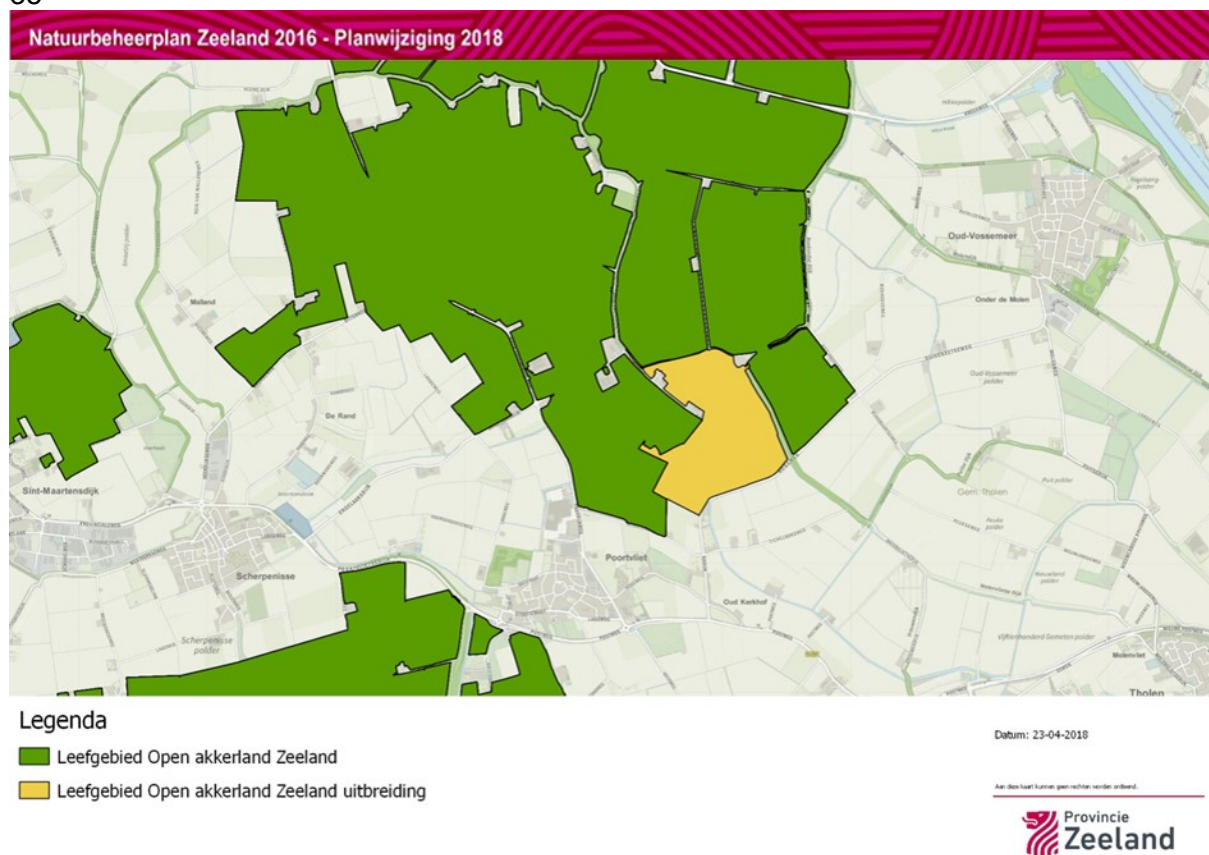
3.2.5 wijziging leefgebied open akker

33

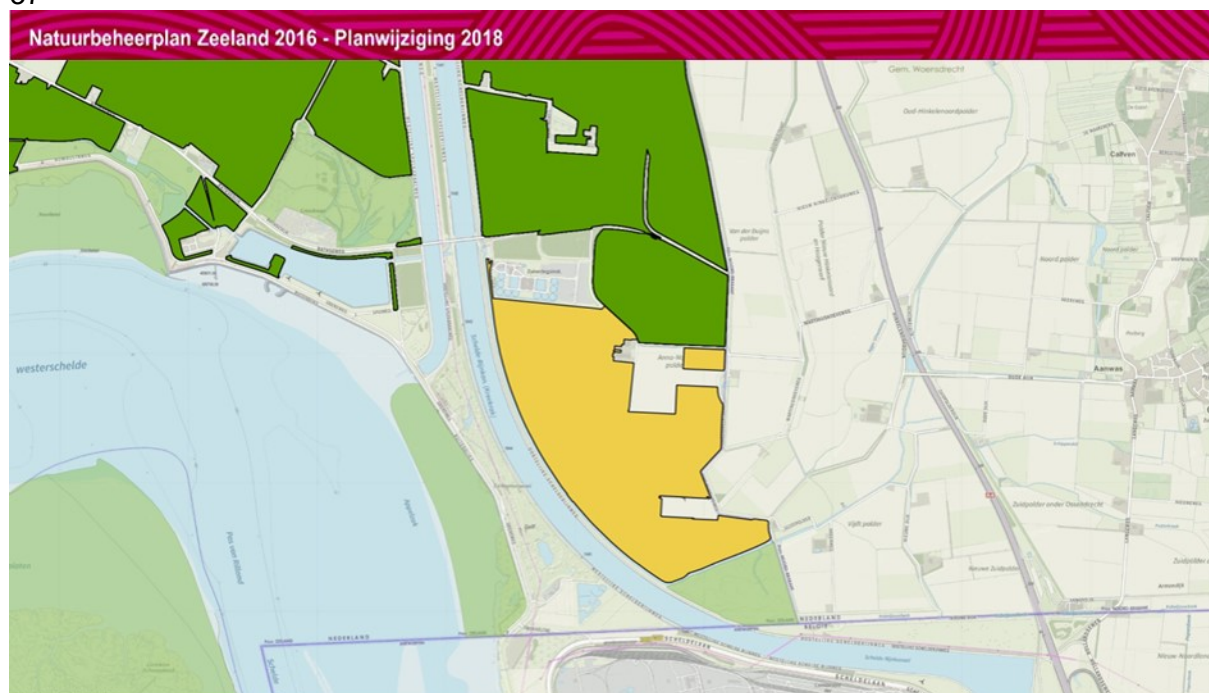

34

37

Legenda

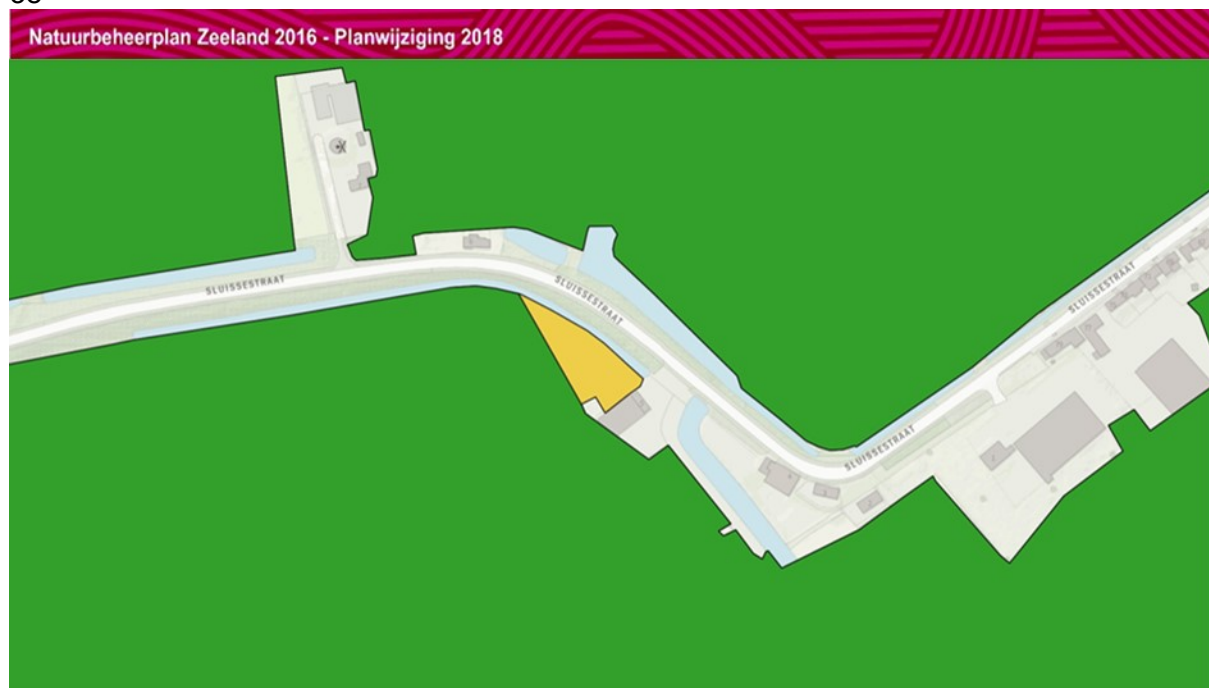
- Leefgebied Open akkerland Zeeland
- Leefgebied Open akkerland Zeeland uitbreiding

Datum: 23-04-2018

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

38

Legenda

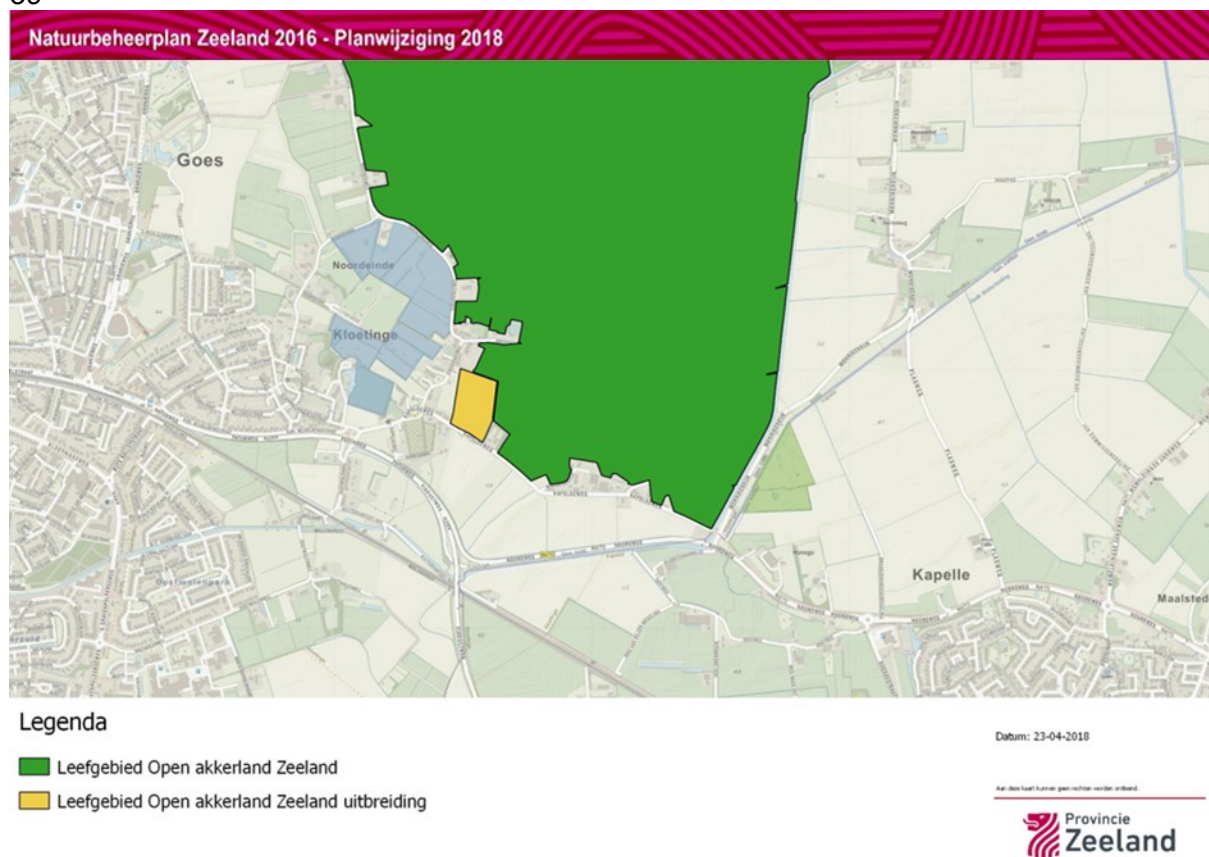
- Leefgebied Open akkerland Zeeland
- Leefgebied Open akkerland Zeeland uitbreiding

Datum: 23-04-2018

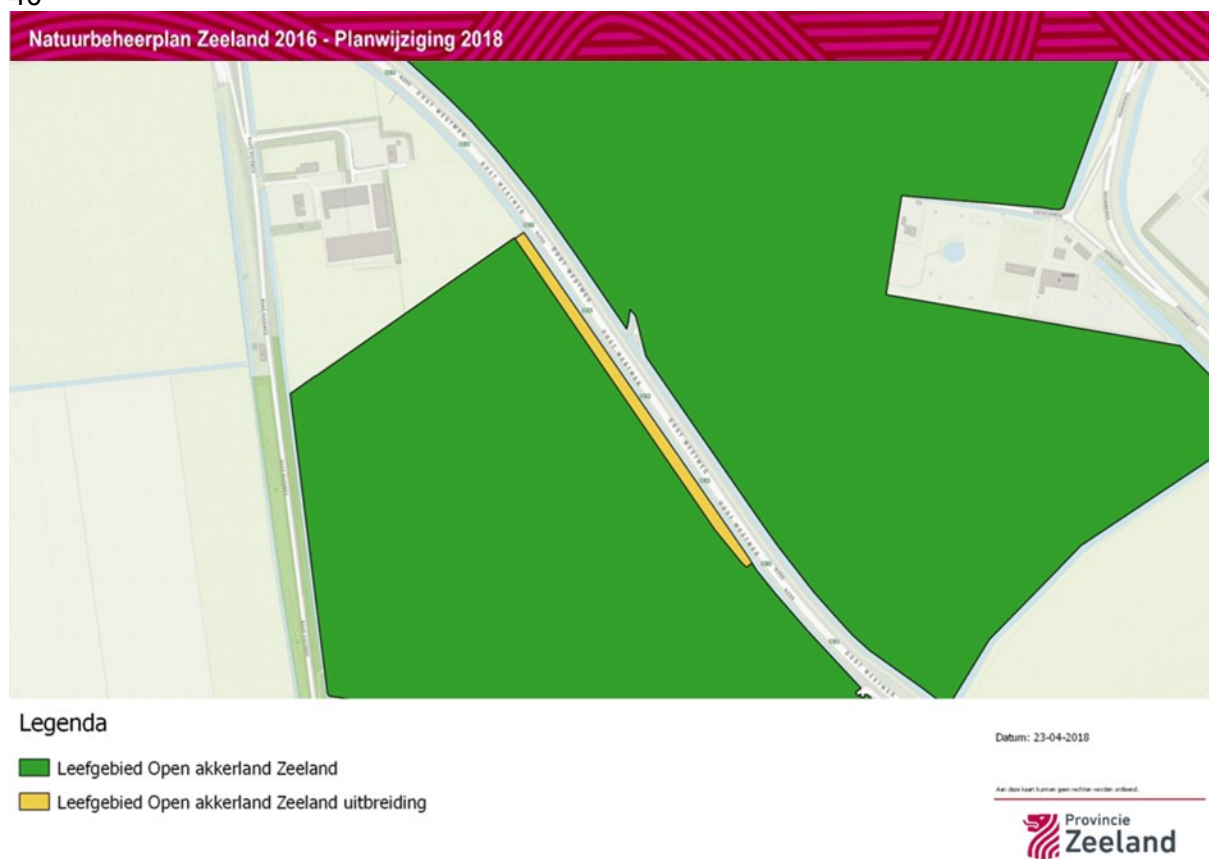
Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

39

40

41

Natuurbeheerplan Zeeland 2016 - Planwijziging 2018

- Leefgebied Open akkerland Zeeland
- Leefgebied Open akkerland Zeeland uitbreiding

Datum: 01-06-2018

De afbeelding kan niet worden weergegeven.

42

Natuurbeheerplan Zeeland 2016 - Planwijziging 2018

- Leefgebied Open akkerland Zeeland
- Leefgebied Open akkerland Zeeland uitbreiding

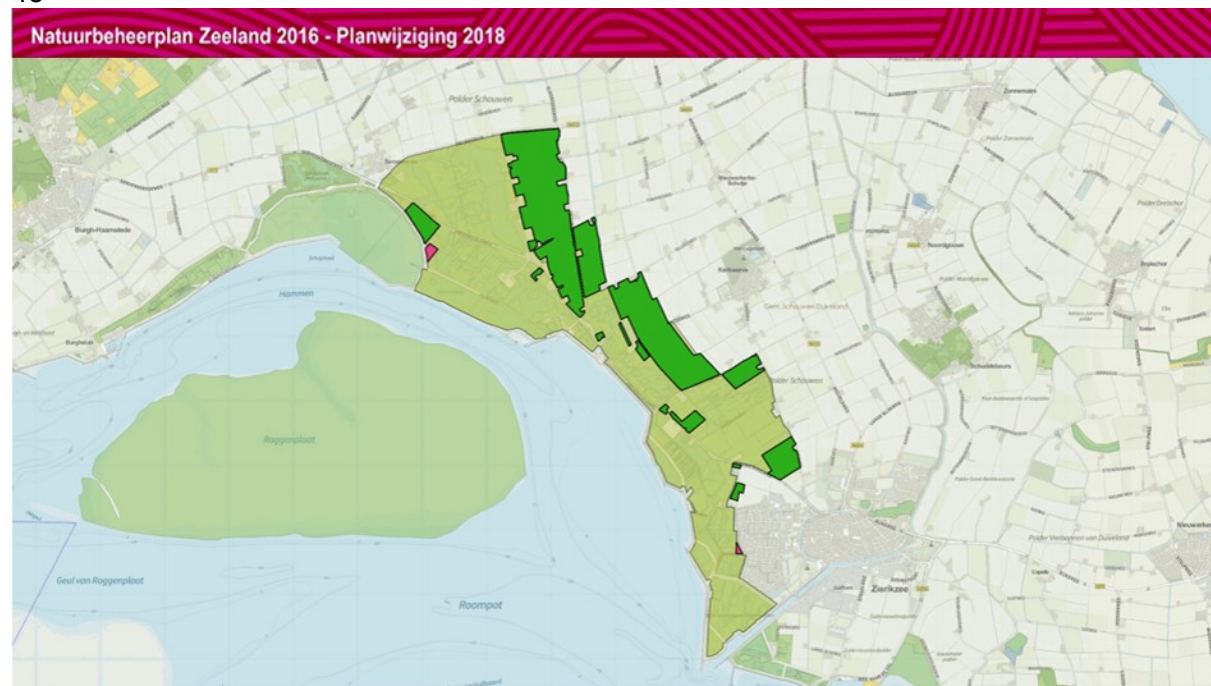
Datum: 01-06-2018

De afbeelding kan niet worden weergegeven.

3.2.6 wijziging leefgebied open grasland

43

Legenda

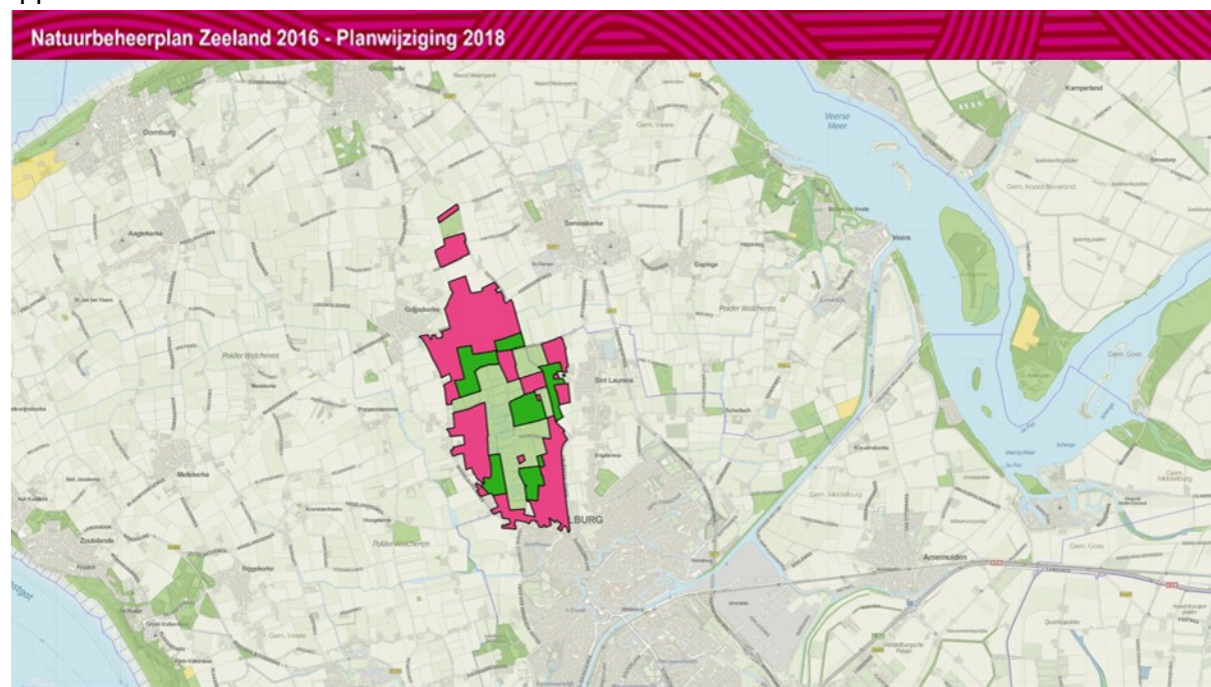
- Leefgebied Open grasland Zeeland
- Leefgebied Open grasland Zeeland uitbreiding
- Weidevogelgebied

Datum: 23-04-2018

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

44

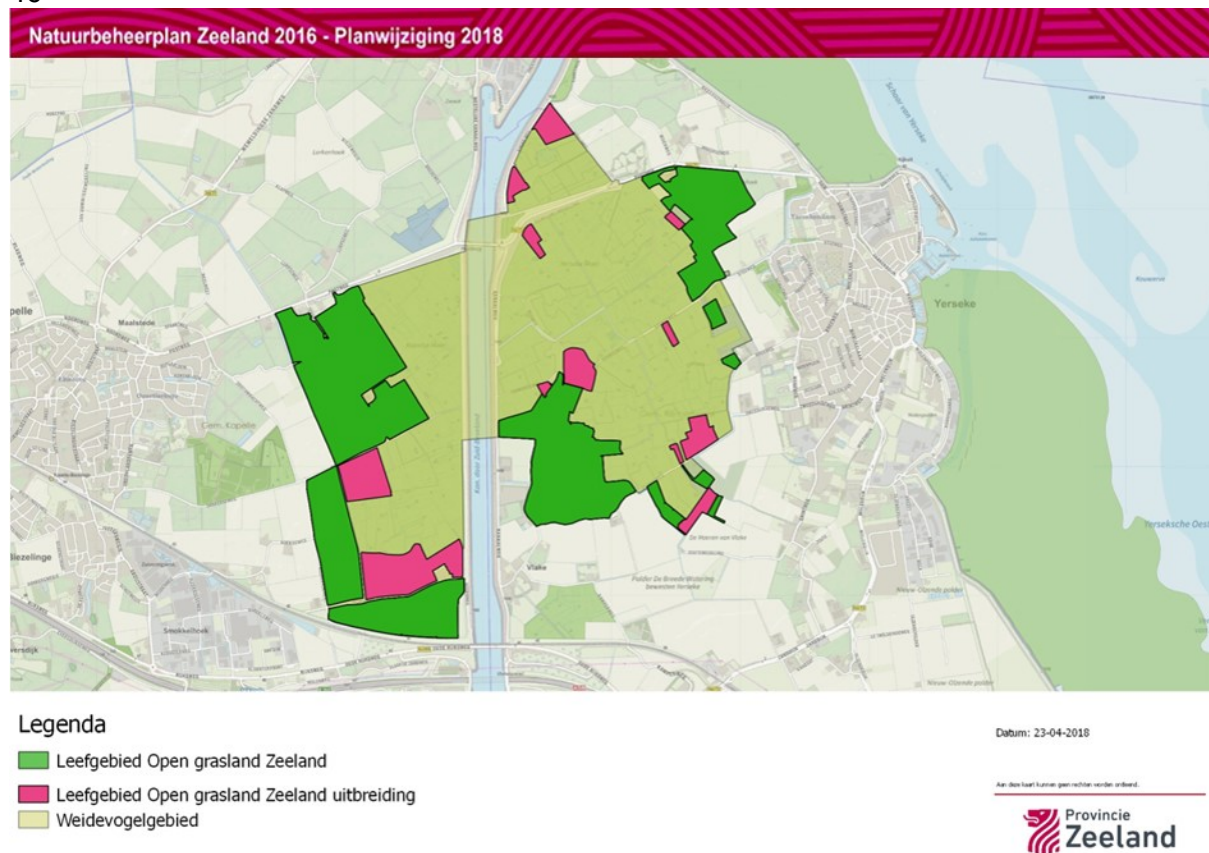
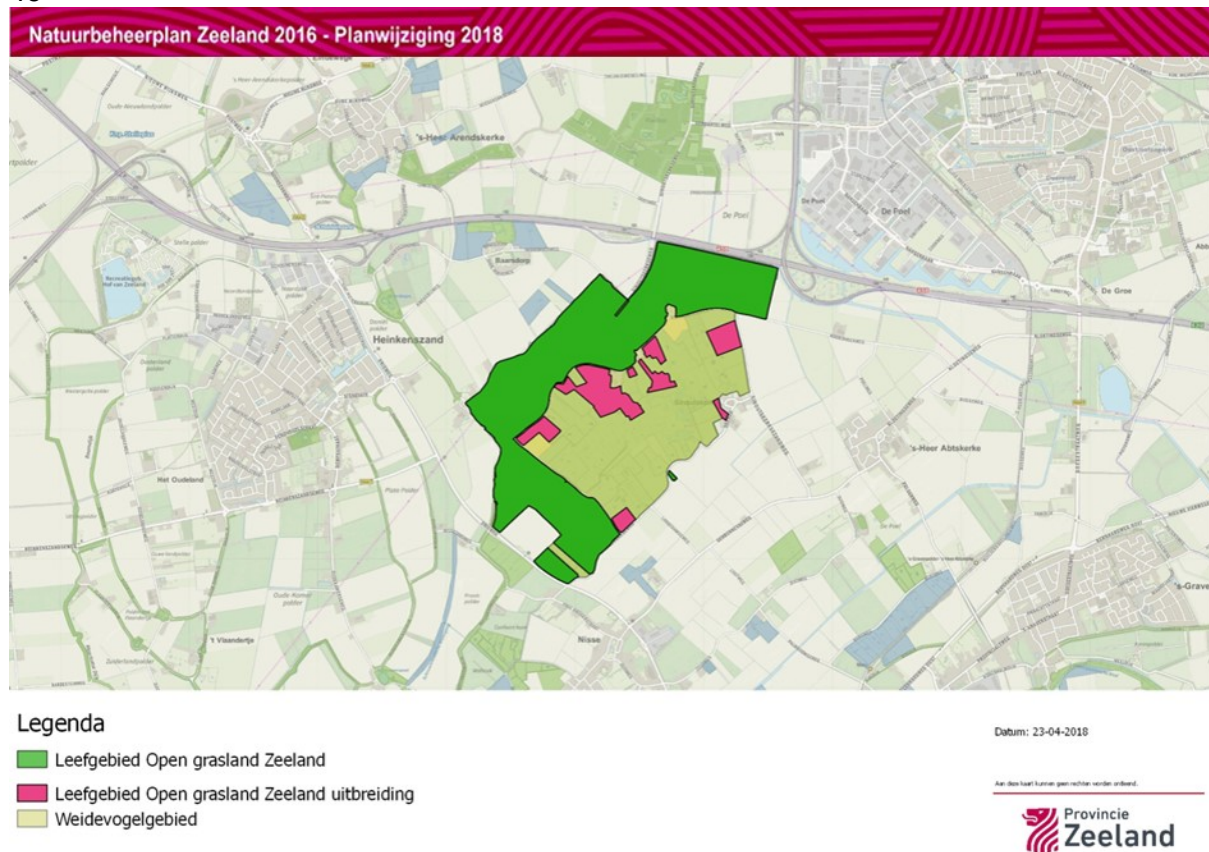
Legenda

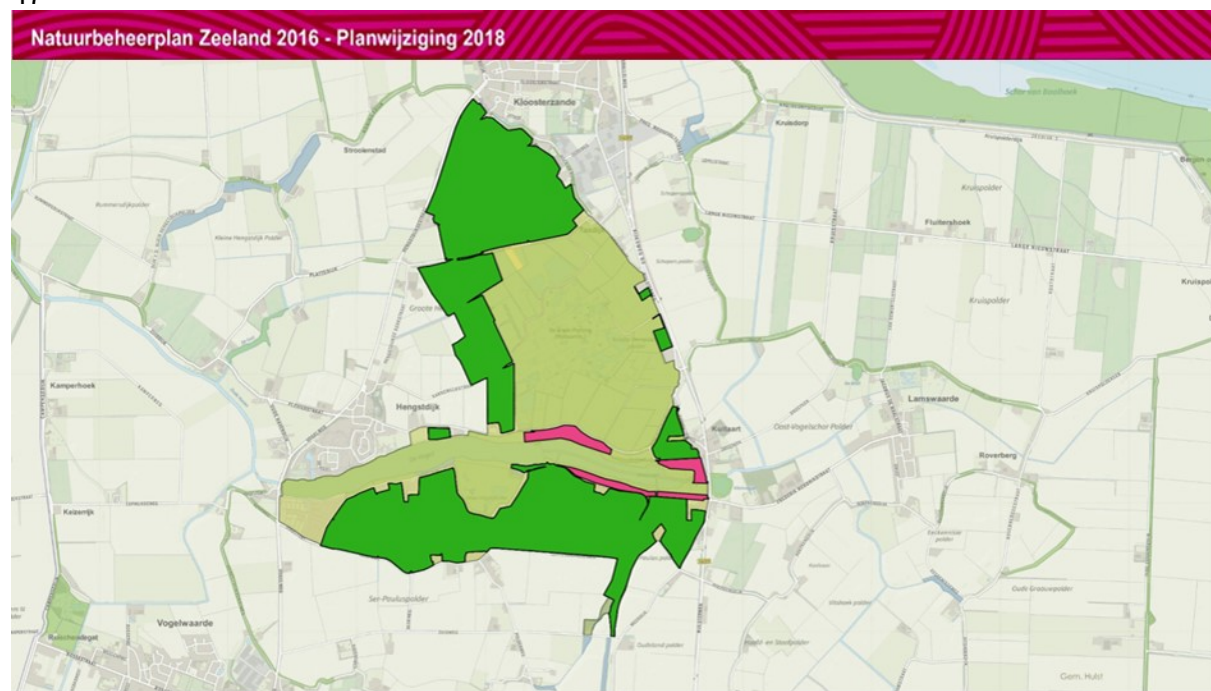
- Leefgebied Open grasland Zeeland
- Leefgebied Open grasland Zeeland uitbreiding

Datum: 23-04-2018

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

Legenda

- Leefgebied Open grasland Zeeland
- Leefgebied Open grasland Zeeland uitbreiding
- Weidevogelgebied

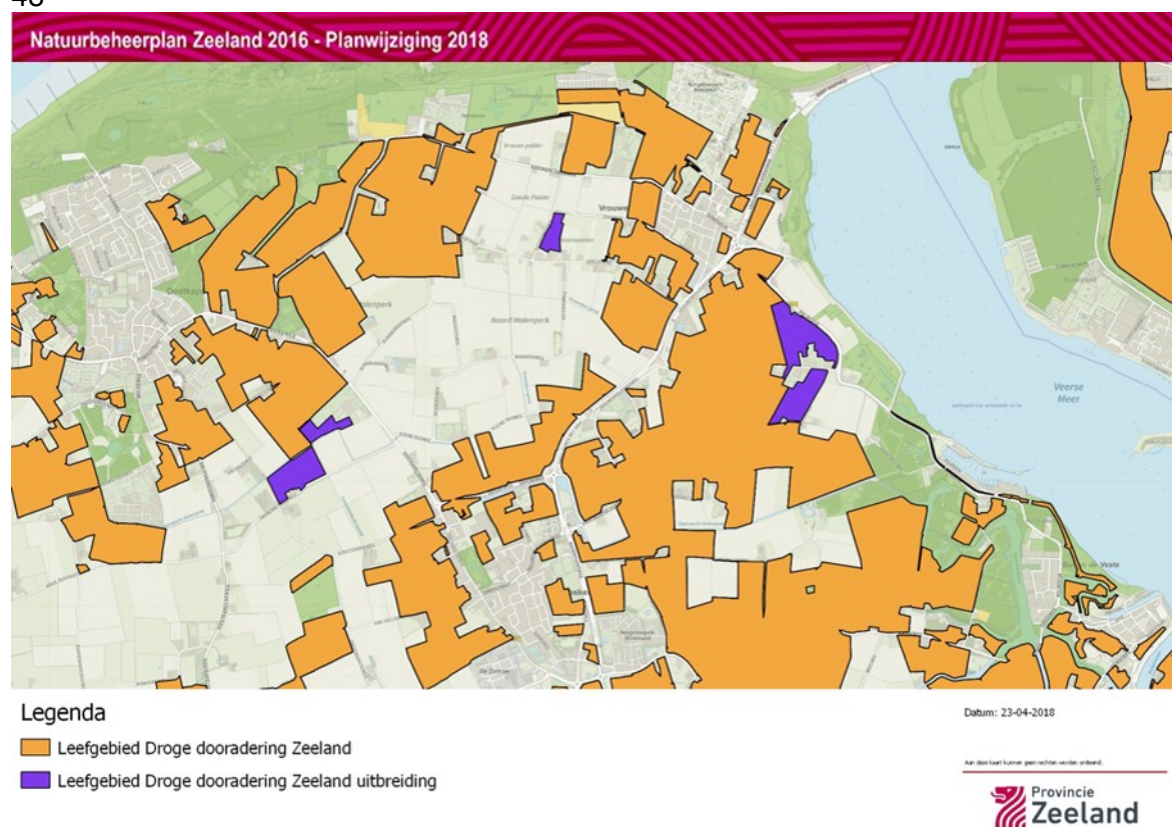
Datum: 23-04-2018

Aan de hand van de kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

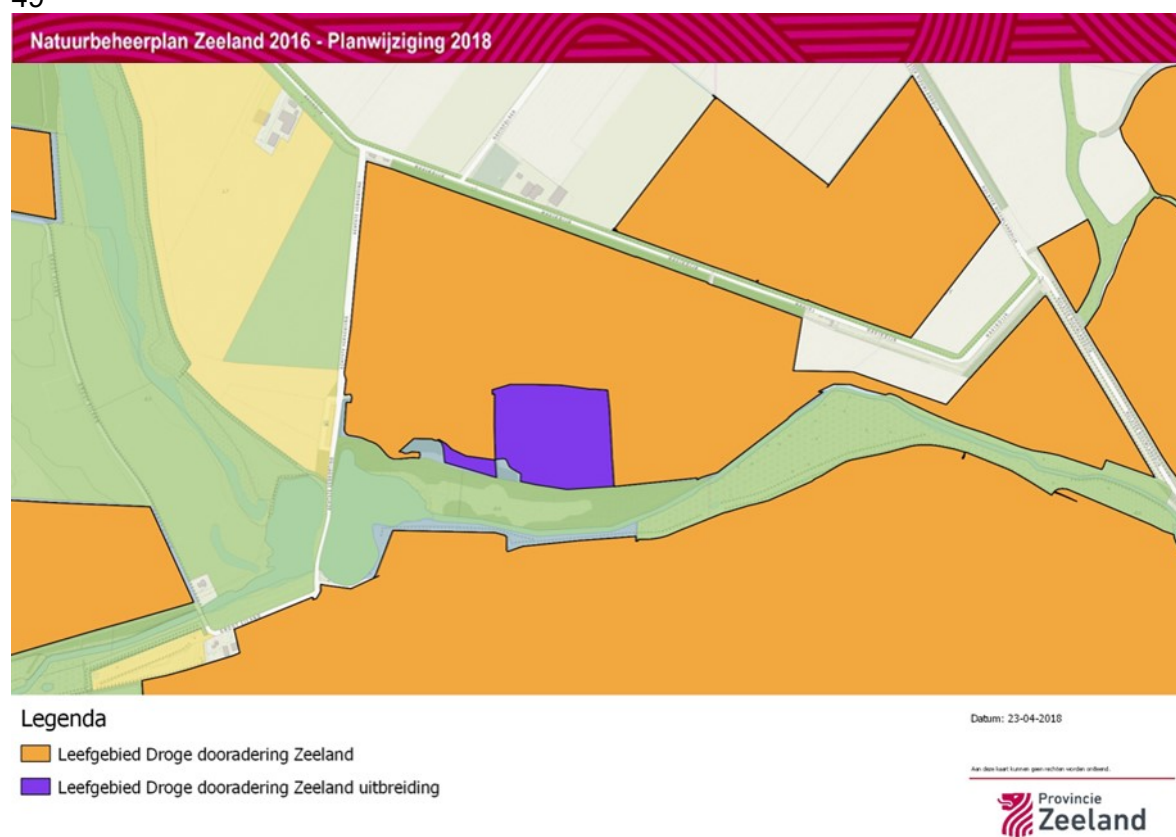

3.2.7 wijziging leefgebieden Droge dooradering en Natte dooradering

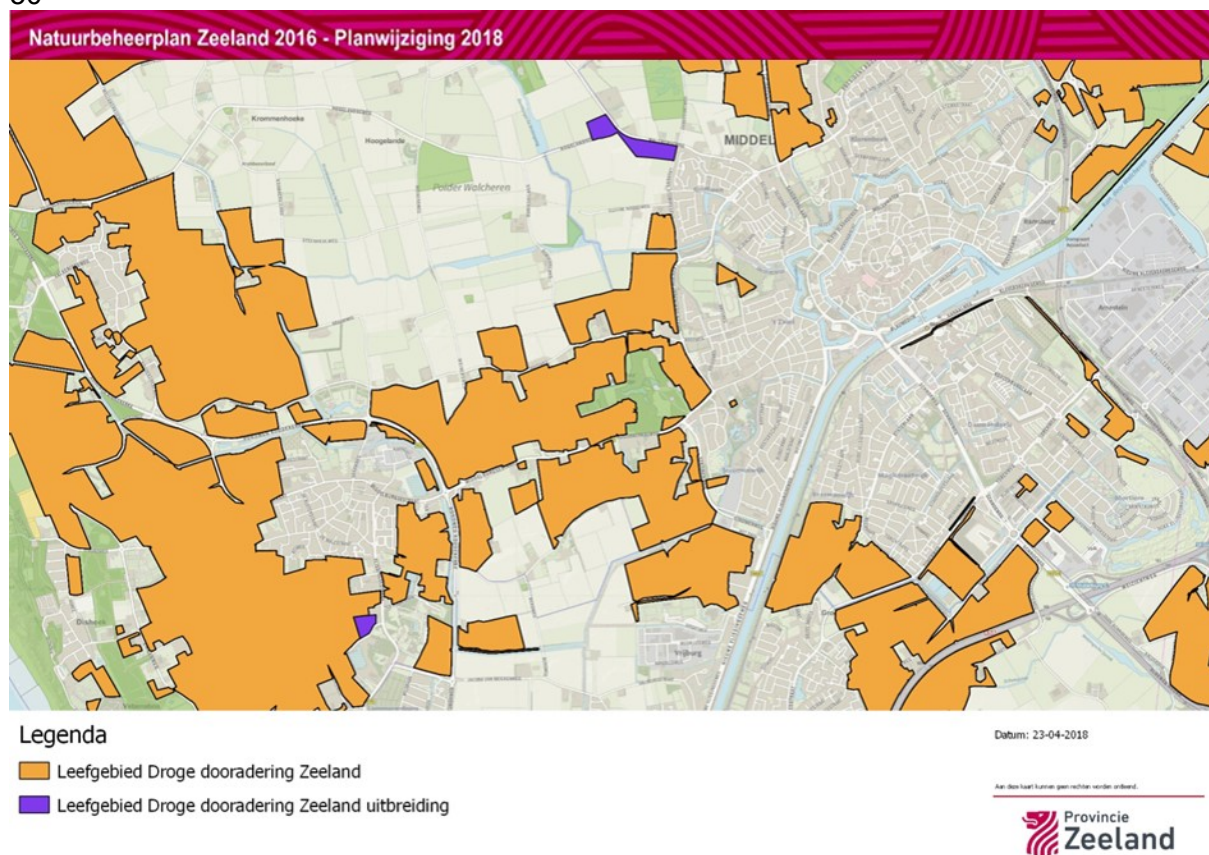
48

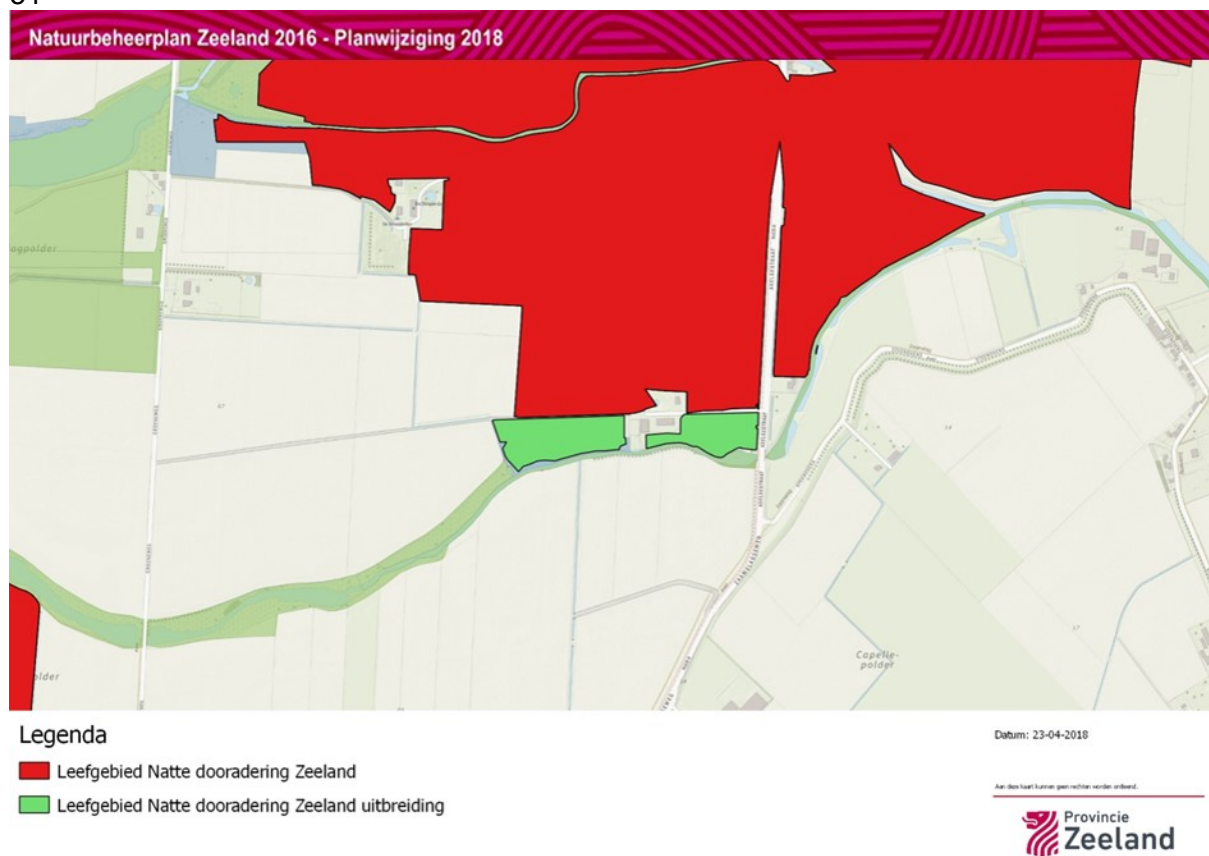
49

50

51

Leefgebied Natte dooradering Zeeland uitbreiding

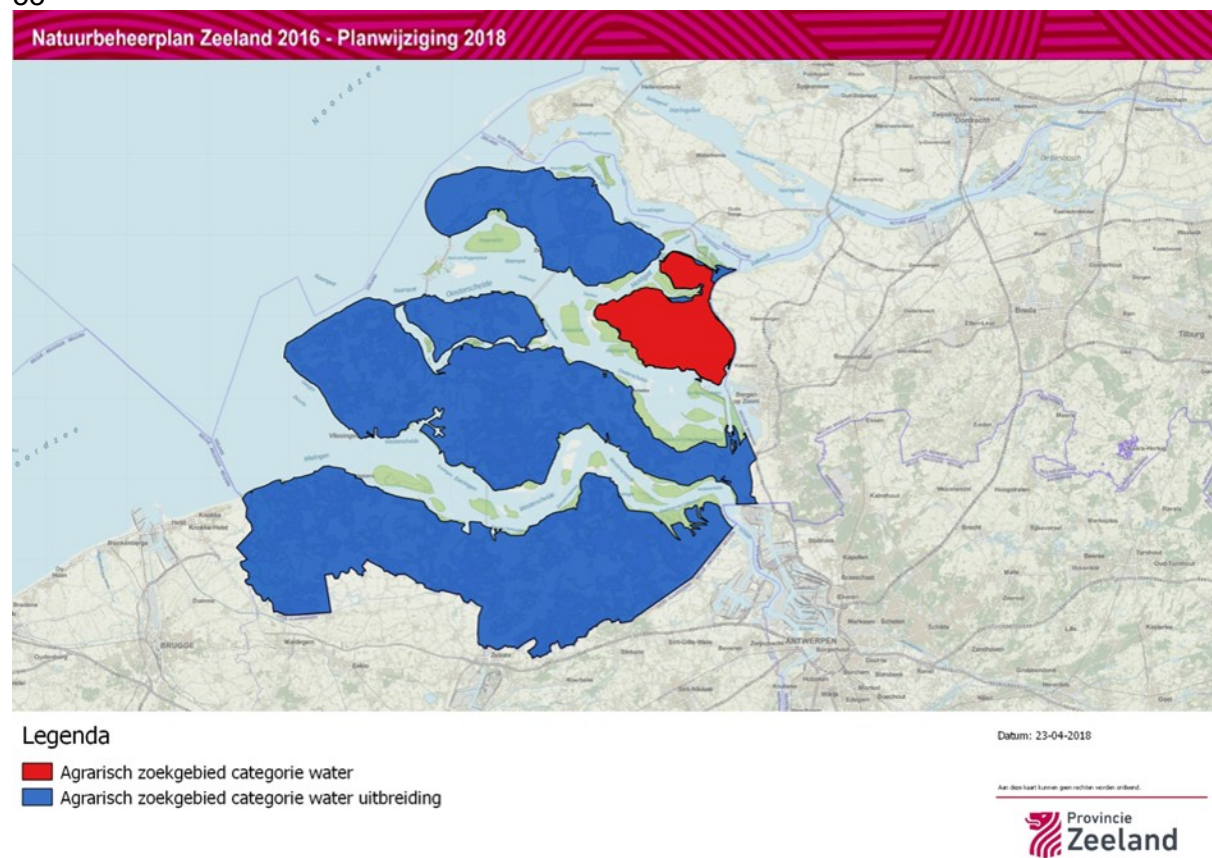
Datum: 01-08-2018

De Provinciale Staten van Zeeland

Provincie
Zeeland

3.2.8 wijziging categorie water

53

Bijlage 3.3 wijziging paragraaf 4.3 Doelenkader, 4.4 Agrarische leefgebieden en 4.5 Beoordelingscriteria gebiedsaanvragen

3.3.1 Gewijzigde paragraaf 4.3 Doelenkader agrarische beheergebieden

4.3 Doelenkader agrarische beheergebieden

Het agrarisch natuur- en landschapsbeheer van Poldernatuur Zeeland is gericht op het behoud van flora, fauna, ecologie en landschap op het platteland. Inventarisaties van flora en fauna laten zien dat de natuurwaarden op het platteland steeds meer worden teruggedrongen naar randen en kerngebieden en dat elke streek en elk eiland zijn eigen kwaliteiten heeft. Door het agrarisch natuurbeheer meer op de kansrijke gebieden te richten, wordt getracht de biodiversiteit in stand te houden en met name ook de internationale soorten, waarvoor Zeeland belangrijk is, te helpen overleven. Naar aanleiding van de EU rapportage Habitat- en Vogelrichtlijn van het ministerie van EZ van 2013 is gebleken dat het platteland van Zeeland van belang is voor circa 55 diersoorten van internationale betekenis. Deze zijn weergegeven in onderstaande tabel. De soorten zijn gebonden aan akkers, graslanden, droge landschapselementen (m.n. dijken) en natte landschapselementen (m.n. kreken en watergangen).

Tabel 3 Internationale soorten

Agrarisch leefgebied	ecologische groep	
Akker	Akkervogels besloten	ringmus
	Akkervogels besloten	patrijs
	Akkervogels open	grauwe gors
	Akkervogels open	gele kwikstaart
	Akkervogels open	graspieper
	Akkervogels open	veldleeuwerik
	Akkervogels overwinterend zangvogel	geelgors
	Akkervogels overwinterend zangvogel	grauwe gors
	Akkervogels overwinterend zangvogel	gele kwikstaart
	Akkervogels overwinterend zangvogel	veldleeuwerik
	Akkervogels overwinterend roofvogel	blauwe kiekendief
	Akkervogels overwinterend roofvogel	bruine kiekendief
	Akkervogels overwinterend roofvogel	velduil
	Ganzen overwinterend	rotgans
	Ganzen overwinterend	Kleine zwaan
	Kustbroedvogels kale grond	bontbekplevier
	Kustbroedvogels kale grond	kluut
	Kustvogels overwinterend HVP	scholekster
	Kustvogels overwinterend HVP	tureluur
	Kustvogels overwinterend HVP	zuidelijke bonte strandloper
Grasland	Weidevogels	kievit
	Weidevogels	slobeend
	Weidevogels	scholekster
	Weidevogels	tureluur
	Weidevogels overwinterend	goudplevier
	Weidevogels overwinterend	kievit
Droge dooradering	Erfvogels boom en struik	grauwe vliegenvanger
	Erfvogels boom en struik	grote lijster
	Erfvogels boom en struik	ransuil
	Erfvogels boom en struik	zomertortel
	Erfvogels boom en struik	torenvalk
	Erfvogels boom en struik	spotvogel
	Erfvogels boom en struik	steenuil
	Erfvogels boom en struik	groene specht
	Erfvogels boom en struik	kneu
	Erfvogels boom en struik	braamsluiper
	Erfvogels boom en struik	koekoek
	Erfvogels gebouw	kerkuil

Agrarisch leefgebied	ecologische groep	
	Erfvogels gebouw	witte kwikstaart
	Erfvogels gebouw	boerenwaluw
	Erfvogels gebouw	huiswaluw
	Zoogdieren erf gebouw	gewone grootoorvleermuis
Natte dooradering	Zoogdieren erf gebouw	laativlieger
	Oevervogels riet	baardman
	Oevervogels riet	bruine kiekendief
	Oevervogels riet	waterhoen
	Oevervogels overwinterend riet	waterhoen
	Oevervogels overwinterend riet	bruine kiekendief
	Oevervogels overwinterend riet	watersnip
	Zoogdieren oever riet	noordse woelmuis
	Zoogdieren oever riet	bunzing
	Amfibieën	kamsalamander
	Amfibieën	boomkikker
	Amfibieën	rugstreeppad

3.3.2 Gewijzigde paragraaf 4.4 Agrarische leefgebieden

4.4 Agrarische leefgebieden

Om een hogere ecologische effectiviteit te bereiken in het agrarisch natuur- en landschapsbeheer zijn kansrijke gebieden voor behoud van internationale soorten geselecteerd. Het is de bedoeling dat de agrarische beheermaatregelen hierbinnen worden geconcentreerd. Op grond van het voorkomen van de internationale soorten zijn vier leefgebieden in kaart gebracht: open grasland, open akker, droge dooradering en natte dooradering. Daarbij is de landelijke werkwijze gevolgd. Bij het begrenzen zijn de volgende criteria toegepast:

- het betreft alleen de gebieden waar de soorten en soortengroepen van het agrarische gebied in Zeeland veel voorkomen. Het gaat daarbij om de internationale soorten en eventuele andere soorten (provinciale natuurdoelen) die door het Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer worden ondersteund.
- het betreft alleen gebieden met gunstige landschappelijke condities, zoals de aanwezigheid van open of juist besloten landschap
- het betreft gebieden die een verbindingsfunctie of een bufferfunctie vervullen ten opzichte van de natuurgebieden van het Natuurnetwerk Zeeland.
- de gebieden en maatregelen versterken andere initiatieven voor natuurbehoud in het landelijk gebied zoals Kaderrichtlijn Water (KRW), landschapsbeheer, natuurbeheer en recreatiebeheer.

De werkwijze bij het samenstellen van de vier leefgebiedkaarten is nader beschreven in bijlage 7.4.

De vier leefgebieden zijn als zoekgebieden in dit Natuurbeheerplan opgenomen. Alleen binnen de begrenzing van de leefgebieden is subsidie voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer mogelijk. De leefgebieden zijn in dit Natuurbeheerplan Zeeland ruim op kaart begrensd, zodat er ruimte is voor het agrarisch Collectief en voor het gebiedsproces om keuzes te maken. Wel zijn verfijningen van de zoekgebieden gemaakt in verband met het voorkomen van de aparte planten- en diersoorten. Dit komt terug op de leefgebiedkaarten 8.5.1 tot en met 8.5.4. De begrenzing van de leefgebieden is beperkt zich tot landbouwpercelen die binnen de begrenzing zijn gelegen.

Of een landbouwperceel zich leent als agrarisch leefgebied en of agrarische beheermaatregelen hieraan effectief kunnen bijdragen hangt van vele factoren af. Alterra heeft hiervoor, per leefgebied, algemene criteria ontwikkeld die als leidraad kunnen worden gebruikt. Uitgangspunt is dat soorten (nog) aanwezig zijn en dat het leefgebied voldoende kwaliteit moet kunnen krijgen om de soorten te kunnen behouden. Per leefgebied worden

hieronder de voornaamste kenmerken weergegeven die voor de Zeeuwse soorten en gebieden van toepassing zijn. De criteria kunnen als leidraad worden gebruikt voor het opstellen van het gebiedsplan door het collectief. De Provincie gebruikt de criteria bij de beoordeling van het plan. Het rapport van Alterra met deze criteria is te raadplegen op het portaal natuur en landschap. U kunt dit raadplegen op:

<http://www.portaalnatuurenlanschap.nl/themas/vernieuwd-stelsel-agrarisch-natuurbeheer/nieuws/criteria-voor-agrarische-leefgebieden-en-beheertypen/>

A. Streefbeeld open akker

Het leefgebied Open akker is van groot belang voor diverse soorten akkerbroedvogels en wintervogels, zoals te zien in tabel 4.

Agrarisch leefgebied	ecologische groep	
Akker	Akkervogels besloten	ringmus
	Akkervogels besloten	patrijs
	Akkervogels open	grauwe gors
	Akkervogels open	gele kwikstaart
	Akkervogels open	graspieper
	Akkervogels open	veldleeuwerik
	Akkervogels overwinterend zangvogel	geelgors
	Akkervogels overwinterend zangvogel	grauwe gors
	Akkervogels overwinterend zangvogel	gele kwikstaart
	Akkervogels overwinterend zangvogel	veldleeuwerik
	Akkervogels overwinterend roofvogel	blauwe kiekendief
	Akkervogels overwinterend roofvogel	bruine kiekendief
	Akkervogels overwinterend roofvogel	velduil
	Ganzen overwinterend	rotgans
	Ganzen overwinterend	Kleine zwaan
	Kustbroedvogels kale grond	bontbekplevier
	Kustbroedvogels kale grond	kluut
	Kustvogels overwinterend HVP	scholekster
	Kustvogels overwinterend HVP	tureluur
	Kustvogels overwinterend HVP	zuidelijke bonte strandloper

Tabel 4 Streefbeeld open akker met relevante vogelsoorten

De begrenzing van het leefgebied open akker is weergegeven in kaartbijlage 8.5.1. De begrenzing wordt jaarlijks gewijzigd.

Het leefgebied kan onderverdeeld worden in twee beheertypen: A1. open akker voor broedende akkervogels en A2. open akker voor overwinterende akkervogels. Het agrarisch beheer in open akker voor broedende akkervogels is specifiek gericht op broedende akkervogels zoals patrijs en veldleeuwerik. De ligging en begroeiing van de akkerrand wordt afgestemd op deze soorten. Akkerranden voor de patrijs zijn gevarieerd met 3 stroken, te weten hoog gras, laag gras en kale grond met in de omgeving landschapselementen. Akkerranden voor de veldleeuwerik zijn breed met stroken laag tot middelhoog gras en kale grond in open landschap.

Het beheertype open akker voor broedende akkervogels heeft in Zeeland drie vormen: A1.1. Open akkergebied. Dit leefgebied kenmerkt zich door een open landschap met overwegend bouwland en weinig opgaande begroeiing en landschapselementen. Het is belangrijk voor akkervogels van de grote vlakte als veldleeuwerik en graspieper. Voorbeelden: open akkerlandschap rondom Burghsluis, westelijk deel Wilhelminapolder en rondom Schoondijke.

A1.2. Open akkergebied nabij deltawater. Dit betreft akkers gelegen in een open landschap direct achter de zeedijk. Deze gebieden spelen een belangrijke rol als broedgebied en vluchtplaats voor kustvogels als bontbekplevier, scholekster, kluut, bonte strandloper. Met name locaties langs buitendijkse slikken en platen zijn favoriet. Een proef in de Wilhelminapolder toonde aan dat deze soorten reageren op akkerranden. Ook elders in de provincie liggen mogelijkheden. Deze zijn door Delta Project Management in kaart gebracht en op de akkerkaart van het Natuurbeheerplan weergegeven.

A1.3. Akkergebied met landschapselementen. Dit leefgebied heeft een meer besloten landschap met verschillende terreintypen en landschapselementen. Het is met name van belang voor patrijs en gele kwikstaart. In feite is het een mix van open akker en droge en/of natte dooradering. Goede voorbeelden zijn gelegen in de Schommeling bij St. Jansteen, de Visaertpolder bij Sluiskil en de Brandkreekpolder bij Sint Kruis.

Criteria Open akker voor broedende akkervogels (A1.1-A1.3):

Aanwezigheid soorten: een minimale dichtheid van akkervogelsoorten is vereist: minimaal 1 broedpaar patrijs, kievit, of scholekster per 100 ha, of minimaal 10 broedparen veldleeuwerik, gele kwikstaart of graspieper per 100 ha, of minimaal 1 broedpaar kluut of bontbekplevier per 100 ha.

Omvang gebied: een minimale oppervlakte van het kerngebied is vereist: 250 ha.

Daarbinnen is op elke 10 ha minimaal één broed- of foerageerbiotoop aanwezig. Per kerngebied minimaal één winterbiotoop van 0,5-1 ha. Voor kluut en bontbekplevier geldt minimaal omvang 0,5 ha.

Ligging gebied: veldleeuwerik en gele kwikstaart: gelegen in open akkergebied in combinatie met weiland, weidevogelnatuurgebied en/of natte dooradering. Patrijs: gelegen in halfopen landschap in combinatie met droge dooradering en/of gevarieerde natuurgebieden. Voor kluut en bontbekplevier geldt direct achter zeedijk gelegen. Er is voldoende afstand tot bebouwing en infrastructuur.

Het beheertype Open akker voor overwinterende akkervogels kent maar één vorm.

A2 Open akker voor overwinterende akkervogels

Dit betreft graanakkers met zomergranen waarvan het gewas en/of de stoppel gedurende de winter blijft staan en waar gedurende de winter een ruim aanbod van graankorrels aanwezig is. De aanwezigheid van landschapselementen (struiken) langs de winterakker is positief voor zangvogels. Het winterbiotoop is van grote betekenis voor overwinterende standvogels als patrijs en veldleeuwerik alsook voor trekkende zangvogels, waaronder de ringmus, geelgors, grauwe gors, kiekendieven en velduil.

Criteria Open akker voor overwinterende akkervogels (A2)

Gelegen in akkervogelkerngebied. Voldoende beschikbaarheid van voedselbiotopen zoals wintervoedselveldjes en graanstopfels gedurende de winter. Aanwezigheid van opgaande vegetatie (struweel, struik, heg). Er is voldoende afstand tot bebouwing en infrastructuur.

De beheertypen en –subtypen zijn niet afzonderlijk op kaart weergegeven. Uitzondering is het beheertype A1.2 Open akkergebied nabij deltawater.

In paragraaf 4.5 staan de verschillende beheerfuncties voor dit leefgebied beschreven.

B Streefbeeld open grasland

Het leefgebied open grasland is in Zeeland van belang voor een klein aantal soorten weidevogels. Zie tabel 5.

Agrarisch leefgebied	ecologische groep	
Grasland	Weidevogels	kievit
	Weidevogels	slobeend
	Weidevogels	scholekster
	Weidevogels	tureluur
	Weidevogels overwinterend	goudplevier
	Weidevogels overwinterend	kievit

Tabel 5 Streefbeeld open grasland met relevante vogelsoorten

Het leefgebied is weergegeven op kaart in bijlage 8.5.2. De begrenzing wordt jaarlijks gewijzigd.

In Zeeland komt het beheertype Weidevogelgrasland in open landschap op kleine schaal voor rond enkele natuurgebieden. Het blijkt dat in Zeeland de weidevogels zich voor het grootste deel ophouden in natuurgebieden. Ze broeden steeds minder op landbouwgronden. Het betreft de natuurgebieden Zuidkust van Schouwen (plan Tureluur), de Sint-Laurensse Weihoek op Walcheren, de Yerseke- en Kapelse Moer, de poelgronden bij Sinoutskerke Zuid-Beveland, de Zuidkust Tholen (Scherpenissepolder en Schakerloopolder) en de Hengstdijkse Putting. Om in aanmerking te komen als agrarisch beheergebied voor weidevogels dienen de percelen landbouwgrond te grenzen aan bovengenoemde natuurgebieden. In Zeeland ligt het accent niet op grutto maar op tureluur, scholekster en goudplevier.

Criteria open grasland (B)

Aanwezigheid soorten: uitgangspunt is dat de beoogde soorten daadwerkelijk in het beheergebied en in de omgeving aanwezig zijn. Minimaal 1 broedpaar grutto, tureluur of slobeend per 10 ha in het beheergebied.

Omvang gebied: de beheereenheid moet grenzen aan/deel uitmaken van een weidevogelnatuurgebied of deltawater van minimaal 100 ha.

Ligging gebied: grenst aan weidevogelnatuurgebied of deltawater. Er is voldoende afstand tot bebouwing en infrastructuur.

In paragraaf 4.5 staan de verschillende beheerfuncties voor dit leefgebied beschreven.

C Streefbeeld droge dooradering

Het leefgebied droge dooradering is in Zeeland van belang voor een groot aantal struweelvogels en enkele soorten zoogdieren, zoals te zien in tabel 6.

Agrarisch leefgebied	ecologische groep	
Droge dooradering	Erfvogels boom en struik	grauwe vliegenvanger
	Erfvogels boom en struik	grote lijster
	Erfvogels boom en struik	ransuil
	Erfvogels boom en struik	zomertortel
	Erfvogels boom en struik	torenvalk
	Erfvogels boom en struik	spotvogel
	Erfvogels boom en struik	steenuil
	Erfvogels boom en struik	groene specht
	Erfvogels boom en struik	kneu
	Erfvogels boom en struik	braamsluiper
	Erfvogels boom en struik	koekoek
	Erfvogels gebouw	kerkuil
	Erfvogels gebouw	witte kwikstaart
	Erfvogels gebouw	boerenwaluw
	Erfvogels gebouw	huiszwaluw
	Zoogdieren erf gebouw	gewone grootoorvleermuis
	Zoogdieren erf gebouw	laativlieger

Tabel 6 Streefbeeld droge dooradering met relevante vogelsoorten

Het leefgebied is op kaart weergegeven in bijlage 8.5.3. De kaart is een samenvoeging van bloemdijken en faunadijken, begrensde agrarische beheergebieden binnen en buiten het Natuurnetwerk Zeeland en leefgebieden van de afzonderlijke soorten. De begrenzing wordt jaarlijks gewijzigd.

Het leefgebied droge dooradering komt in Zeeland in drie vormen voor.

C1. Droge dooradering als leefgebied

Droge dooradering kan bestaan uit allerlei landschapselementen op het platteland waarin planten- en diersoorten kunnen leven en waarlangs zij zich kunnen verplaatsen. Dat kunnen zijn binnendijken, overhoeken op landbouwpercelen, droge (randen van) weilanden en allerlei typen droge landschapselementen. Mooie voorbeelden van droge dooradering zijn te vinden in de Zak van Zuid Beveland, de Goese heggen en d'Aegen op Walcheren.

Bijzonder voor Zeeland is de droge dooradering van binnendijken. Dieren kunnen via dijken van het ene naar het andere gebied migreren. Vleermuizen gebruiken dijken in combinatie met opgaande beplanting als vliegroute. Voorbeelden hiervan liggen eigenlijk in heel de provincie. Veel insecten komen vooral voor op de bloemdijken, waar de vegetatie schraal is en bloemrijk. Deze dijken zijn te vinden in de Zak van Zuid Beveland en in op sommige dijken in Zeeuws-Vlaanderen. Bloemdijken vereisen een botanisch beheer waarbij verschraling centraal staat. De beste resultaten bij het beheren van bloemdijken in Zeeland kunnen worden behaald met een gemengd beheer van jaarlijks maaien en afvoeren van de grasproductie en incidentele extensieve begrazing of door begrazing met schaapskudde. Andere soorten houden juist meer van ruige dijken die begroeid zijn met ruigte vegetatie of struiken. Deze dijken zijn verspreid over Zeeland te vinden.

C2. Droge dooradering in combinatie met leefgebied akker

Landschapselementen van de droge dooradering kunnen in het akkerkerngebied voor extra landschappelijke variatie zorgen. Voor akkervogels van het subtype akkerleefgebied met landschapselementen A1.3, zoals patrijs, geelgors en ringmus is deze variatie essentieel.

C3. Droge dooradering in combinatie met natte dooradering.

Landschapselementen van de droge dooradering zijn ook, in combinatie met natte dooradering, belangrijk voor natuur in en langs het water. Zie leefgebied natte dooradering. Daarbij gaat het met name om aanwezigheid van verspreide struiken, knotbomen en grasranden langs watergangen en kreken.

Omdat de soorten van de droge dooradering onderling sterk verschillen in hun terreinkeuze is een algemene benadering niet goed mogelijk en dient de aandacht gericht te worden op de biotopen waarvan de soorten afhankelijk zijn.

Omdat het nieuwe subsidiestelsel geen mogelijkheden biedt voor agrarisch natuurbeheer op de erven zelf – van belang voor uilen, zwaluwen en vleermuizen – wordt dit terreintype hier verder buiten beschouwing gelaten. Bezien moet worden langs welke andere weg het voortplantingsbiotoop van deze soorten op de erven bevorderd kan worden. Het agrarisch natuurbeheer op dijken en biotopen kan wel weer een rol spelen in het creëren van foerageergebied rond de boerenerven met broedgevallen en/of kraamkolonies of winterverblijven van de genoemde soorten.

Criteria droge dooradering (C)

Aanwezigheid soorten: de maatregelen ter verbetering van de droge dooradering zijn gericht op de genoemde zeldzame diersoorten. Uitgangspunt is dat de beoogde diersoort daadwerkelijk in het beheergebied aanwezig is.

Omvang gebied: ook de omvang van het te beheren gebied is afhankelijk van de beoogde soorten en kan dus variëren van zeer klein – een enkel landschapselement – tot zeer groot – een heel perceel – indien nodig voor het behoud van het territorium van de diersoort. Ligging gebied: beheergebied ligt in het territorium van de beoogde soorten en/of vormt een verbinding tussen territoria. Er is voldoende afstand tot bebouwing en infrastructuur.

Welke specifieke maatregelen voor welke soorten nodig zijn is beschreven in de zogenaamde soortenfiches. Deze zijn te vinden op het Portaal natuur en landschap. Deze zijn te raadplegen op: <http://www.portaalnatuurenlandschap.nl/themas/vernieuwd-stelsel-agrarisch-natuurbeheer/nieuws/soortenfiches-definitief/>

In paragraaf 4.5 staan de verschillende beheerfuncties voor dit leefgebied beschreven.

D Streefbeeld natte dooradering

De natte dooradering op het Zeeuwse platteland is van groot belang voor enkele diersoorten die gebonden zijn aan water en oever. Zie tabel 7.

Agrarisch leefgebied	ecologische groep	
Natte dooradering	Oevervogels riet	baardman
	Oevervogels riet	bruine kiekendief
	Oevervogels riet	waterhoen
	Oevervogels overwinterend riet	waterhoen
	Oevervogels overwinterend riet	bruine kiekendief
	Oevervogels overwinterend riet	watersnip
	Zoogdieren oever riet	noordse woelmuis
	Zoogdieren oever riet	bunzing
	Amfibieën	kamsalamander
	Amfibieën	boomkikker
	Amfibieën	rugstreeppad

Tabel 7 Streefbeeld natte dooradering met relevante diersoorten

De ligging van het leefgebied natte dooradering is weergegeven op kaart 8.5.4. De kaart is een samenvoeging van de gerealiseerde natte ecologische verbindingen en de leefgebieden van de afzonderlijke soorten. De begrenzing wordt jaarlijks gewijzigd.

Het netwerk van kreken, welen en watergangen in het Zeeuwse polderland biedt mogelijkheden voor de soorten van water en oever. Met name de aanleg van natuurvriendelijke oevers door het waterschap heeft voor nieuw leefgebied voor deze soorten gezorgd. Het is daarom van groot belang dat de oevers goed worden onderhouden zodat deze geschikt blijven voor de moerasfauna. De oevers dienen bovendien als verbindingroutes voor diersoorten tussen de verschillende voortplantingsbiotopen resp. natuurgebieden. Dat geldt in het bijzonder voor de in de tabel genoemde kleine zoogdieren en amfibieën.

Ook voor de soorten van de natte dooradering geldt dat zij in hun verspreiding en ecologie teveel van elkaar verschillen voor een algemene benadering. Er wordt daarom voor gekozen de natte dooradering te richten op de biotopen waarin zij voorkomen. In en rond de kreken en natuurvriendelijke oevers kunnen biotopen voor internationale soorten worden toegevoegd.

Criteria natte dooradering (D)

Aanwezigheid soorten: de maatregelen ter verbetering van de natte dooradering zijn eveneens gericht op specifieke, zeldzame diersoorten. Uitgangspunt is dat de beoogde diersoort daadwerkelijk in het beheergebied aanwezig is.

Omvang gebied: ook de omvang van het te beheren gebied is afhankelijk van de beoogde soorten en kan dus variëren van zeer klein – een enkele poel of rand – tot zeer groot – een langgerekte kreekoever - indien nodig voor het behoud van het territorium van de diersoort.

Ligging gebied: beheergebied ligt in het territorium van de beoogde soorten en/of vormt een verbinding tussen territoria. Er is voldoende afstand tot bebouwing en infrastructuur.

Welke specifieke maatregelen voor welke soorten nodig zijn is beschreven in zogenaamde soortenfiches. Deze zijn te vinden op het Portaal natuur en landschap. Deze zijn te raadplegen op: <http://www.portaalnatuurenlandschap.nl/themas/vernieuwd-stelsel-agrarisch-natuurbeheer/nieuws/soortenfiches-definitief/>

De hier beschreven streefbeelden en ecologische criteria kunnen als leidraad worden gebruikt voor het opstellen van de gebiedsaanvraag door het Collectief. De Provincie gebruikt de streefbeelden en criteria bij de beoordeling van de gebiedsaanvraag.

In paragraaf 4.5 staan de verschillende beheerfuncties voor dit leefgebied beschreven.

3.3.3 Gewijzigde paragraaf 4.5 Beoordelingscriteria gebiedsaanvragen

4.5 Beoordelingscriteria gebiedsaanvragen

In deze paragraaf worden de criteria beschreven waaraan de gebiedsaanvraag en de betaalaanvraag van het Collectief getoetst worden:

1. de begrensde leefgebieden op de kaart

De Provincie geeft op deze kaarten aan binnen welke leefgebieden een gebiedsaanvraag gedaan kan worden. Deze leefgebieden staan op de kaarten in bijlagen 8.5.1 tot en met 8.5.4. De begrenzing van de leefgebieden beperkt zich tot landbouwpercelen die binnen de begrenzing zijn gelegen. De kaarten worden jaarlijks gewijzigd.

2. geformuleerde criteria in de tabel

De Provincie stelt op het niveau van leefgebieden en beheerfuncties voorwaarden aan de inhoud van de gebiedsaanvraag. De gebiedsaanvraag zal aan deze voorwaarden door RVO getoetst worden. In de onderstaande tabel 8 staat opgenomen in welk leefgebied welke beheerfuncties kunnen worden uitgevoerd. Deze kunnen worden opgenomen in de gebiedsaanvraag.

Tabel 8 Leefgebieden en beheerfuncties waarvoor subsidie kan worden verleend

leefgebied	beheerfuncties
Open Grasland	Optimaliseren fourageer-, en broed- en opgroeimogelijkheden (F01.12)
	Creeëren nat biotoop (F01.15)
Open Akker / Akkerfauna	Creëren fourageergebied (F01.11)
	Optimaliseren voortplantings-mogelijkheden (F01.13)
Natte dooradering	Optimaliseren fourageer-, en broed en opgroei-mogelijkheden (F01.12)
	Verschralen (F01.14)
Droge dooradering	Optimaliseren fourageer-, en broed en opgroeimogelijkheden (F01.12)
Categorie Water	Waterberging (F02.11)
	Verbeteren waterkwaliteit (F02.12)
	Vernatting (F02.13)
	Water vasthouden (F02.14)